Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной 12 сарын 21-һээ гарана | № 100 (13814) | 1972 оной апрелиин 28, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Колхозниигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэд! Ерээдүйн ургасын үндэһэ һуури—хабарай полевой хүдэлмэриин эрхим шанар хангагты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уриануудһаа).

ҮРГЭНӨӨР, ҺАЙНААР, ХЯМДААР

…ажахын гол шухала һалбари болодог капитальна барил… жэлэй үедэ хурдан түргэнөөр хүгжэхэ юм. Ганса ма… дотор капитальна һомололгодо 1640 миллион түхэ… гэхэ гү, али үнгэрһэн табан жэлэйхитэй са… 1,6 дахин үлүү ехэ мүнгэ зөөри һомологдохоор хараалаг…

…зөөреэр элдэб янзын олон барилга эрхилэгдэхэ. Жэл… тонно картон үйлэдбэрилхэ Сэлэнгын целлюлозно-комбинат, 1 миллион 200 мянган киловатт хүсэтэй Галуу-ГРЭС-эй түрүүшын хоер энергоблок, 3 миллион тонно … малтаха Холбоолжоной уурхай, хүүргэнүүдэй металл … Улаан-Үдын завод, мүн Улаан-Үдын … болон трикотажна фабриканууд ба… үдөө ажахын продуктнуудые промышленна аргаар … арга хангаха томо барилганууд, тусхайлан нэрлэбэл, … нугаһанай, Онохойн дальбарaануудай, Сотниковско га… фабриканууд, мал ажалай 44 комплекс бодхоогдожо, дүүр… түсэблэгдөө.

…ной материальна болон культурна байдал һайжаруулха … удха шанартай культурно-гэгээрэлэй, медицинскэ эмхи … тоо нилээд олошорхо юм. Энэ табан жэлэй хугасаа… 1685 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмай … оруулагдаха болоно.

…жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан капитальна барилга үргэн … аар эрхилхын, шэнэ завод, фабрикануудые, культурно-… эмхи зургаануудые, гэр байрануудые саг бозор соонь ба… хын тула барилгын материльно-техническэ бааза хүг… жүүлхэнь ехэ шухала. Мүн шэнэ, түрүү дүй дүршэл хэрэг… рилгые индустриальна аргаар эрхилээгүй һаа, капиталь… зорюулагдаһан мүнгэ зөөри хүсэдөөр, ашаг ехэтэйгээр … гүй гээшэ.

… материльно-техническэ бааза хүгжөөхэ, тэрэниие ин… аргаар эрхилхэ гээшэ мүнөө үеын гол эрилтэ болонхой. … дүүргэхэ талаар горитой алхам хэгдэжэ эхилээ.

…кымнай барилгын томо организацинууд — Буряадай … управлениин болон «Бурятцелинстрой» трест, мүн ондоо… мени, организацинууд шэнэ техникээр хангагдажа, өөһэ… дэриин баазатай боложо байна. Энэ хэрэгтэ горитой туһа … отсой барилгын индустриин предприятинууд жэл ерэхэ … гамал түмэр-бетон зүйлнүүдые ехээр үйлэдбэрилнэ. Та… үедэ «Буржелезобетон» нэгэдэлэй предприятинууд үргэд… дынхиһаа хоёр дахин ехэ хабсаргамал түмэр-бетон, мүн … нүүдые бүтээхэ юм.

…й барилгын үйлэдбэриин баазанууд Хурамхаанда, Хори… Гусиноозерскдо, Харанхыда байгуулагдаа. «Бурятцелин… стройн үйлэдбэрилгын гол предприяти Улаан-Үдэдэ бариг… Тэрэниие бодхоолгодо 2,8 миллион түхэриг һомологдоо. … ые индустриальна аргаар эрхилхэ арга боломжо… ор хэрэглэгдэнэгүй. Барилга-хабсаралгын организаци… гдалнууд нобшо удаанаар зайсуулагдана. Барилгын ша… муу байһан тухай гомдол, ажаглалта хэгдэһэн зандаа. … түрүүшын кварталай хугасаада недондо жэлэй энэ үеынхи… миллион түхэригэй үлүү ехэ капитальна һомололгын хэрэг… байбашье, энээгээр һанаагаа амархаар бэшэ.

…жэлэй туршада ашаглалгада тушаагдаха еһотой Галуута… ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээн, Сэлэнгын ЦКК, мебельнэ фаб… Иркуйска загаһанай завод, Кабанскын нугаһанай фабрика … зарим томо барилгада зорюулагдаһан капитальна һомо… аар хэрэглэгдэжэ байна. Промышленна предприятинуудай … газарнуудай сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые бариха … татай даабари хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ.

…байдалай шалтагаан юуб гэхэдэ, барилга-хабсаралгын ор… трест, управленинүүд урдын алдуу дутагдалнуудһаа төб… гүй, өөһэдын индустриальна бааза хүгжөөхэ асуудал … һаар шиидхэнэгүй. Буряадай барилгын управлени, хүг… һайн, найдамтай материально-техническэ баазатай … боодүй байһаар. Жэл соо 100 мянган кубометр … хэхэ хүсэ шадалтай, автомат аргаар хүдэлхэ заводой … ажагайруулагдаһаар. Мүн жэлдээ 50 миллион хирпиисэ … Тауухинска заводой барилга түргэдхэхэ, Татауровска барил… риалнуудай комбинадые үргэдхэхэ, барилгын индустриин … предприятинуудай хүдэлмэри эрид һайжаруулха бодото хэм… гүй.

…эрһаа барилгада шухала хэрэгтэй хирпиисэ, холисо, … териал дуталдажа, ехэ һаад ушаруулагдана. Хабсаргамал … зүйлнүүдые, детальнуудые үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ үг… питальна һомололго хэрэглэхэ жэлэй түрүүшын кварталай … 79 процент дүүргэгдөө. «Бурятцелинстрой» трестын … предприятинуудай комбинат продукци худалдаха тү… жэлэй эхинһээ хойшо дүүргэнэгүй, тиигэжэ кварталай … арай гэжэ 83 процент хүргэһэн байна. Эдэ предприяти… техникэ, түхеэрэлгын 60 процентнь хэрэглэгдэнэ.

…ые түргэнөөр, һайн шанартайгаар, хямдаар бодхохо … боломжо республика доторнай бии. Тэдэниие зүбөөр хэ… хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллаха хэрэгтэй. Барилга-хаб… организацинуудай коллективүүд табан жэлэй барилга… саг болзор соонь барижа дүүргэхын түлөө тэмсэхэ зуураа, … нигөө бааза түргэнөөр хүгжөөхэ уялгатай болоно. Барил… саргамал зүйлнүүдээр хангадаг коллективүүдэй харюусал… дүүлхэ шухала.

…эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан … уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гээшэ рес… шай барилгашадай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

БурАССР-эй ЦСУ-гай МЭДЭЭНЭЙ ЁҺООР 1972 ОНОЙ АПРЕЛИИН 24-дэ РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА 2.610 ГЕКТАРТА ХАБАРАЙ ТАРИЛГА ХЭГДЭЭД БАЙБА. ТАРИЛГА БЭШҮҮРЭЙ, КАБАНСКЫН, УЛААН-ҮДЫН АЙМАГУУДАЙ АЖАХЫНУУДТА ЗАХАЛАА.

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГАЙ КОЛХОЗ, СОВХОЗУУД 1747 ГЕКТАРТА ТАРИЛГА ХЭЭ, ТЭРЭ ТООДО 1721 ГЕКТАРТА ТАРЯ ТАРИҺАН БАЙНА. МҮН КАБАНСКЫН АЙМАГАЙ АЖАХЫНУУД 369 ГЕКТАРТА ТАРЯ, 275 ГЕКТАРТА ОЛОН ЖЭЛЭЙ НОГОО, 11 ГЕКТАРТА ОВОЩ ТАРИБА.

ТҮРҮҮШЫН МЭДЭЭН

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ КОЛХОЗ, СОВХОЗУУД ЭНЭ ХАБАРТАА 748 МЯНГА ГАРАН ГЕКТАРТА ТАРИЛГА ХЭХЭ ЮМ. ТҮРҮҮШЫН МЭДЭЭНЭЙ ЁҺООР ТҮСЭБ 0,3 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭГДЭБЭ.

МАРТ 25 Газар һайжаруулха габшагай хоёр һара МАЙ 25

УРДАНАЙНЬ СОЛЫЕ ТЭХЭРЮУЛХЭБДИ

Гушаад-дүшөөд жэлэй саада тээ манай Дунда-Бүхэн нютагай суута луговод В. А. Герасимов өөрынгөө даажа байһан сабшалан дээрэһээ үбһэ ногооной үзэгдөөгүй үндэр баян ургаса ургуулжа, гансашье Сэлэнгын аймаг соо бэшэ, бүхы Буряад орон дотороо суурхуулһан гээшэ.

Мүнөө солото луговодой эхи табиһан һайн һайхан хэрэгые үргэлжэлүүлхэ, үбһэ ногооной үндэр баян ургаса абаһанайнь түлөө түрүүшүүлые шагнаха зорилгоор В. А. Герасимовай нэрэмжэтэ шан бии болгохо гэжэ партиин райком, аймгүйсэдкомой тогтооһониинь алишье талаараа һайшаалтай гэжэ һананаб. Энээниие гансашье манай колхозойхид һайшаана бэшэ, аймагай ажахынуудай бүхы луговодууд үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ.

Үнэхөөрөө тэрэ хүн газарай үрэжэл һайжаруулха, ургасыень дээшэлүүлхын тула хэды ехэ оролдолго гаргадаг, ажалдаа сэдьхэлэйнгээ али тухай ехэ халуун дура, хүсэл эрмэлзэл гарган хүдэлдэг байгаа гээшэб! Бодоод үзыт даа. Урдань гектарай оройдоол 7—8 центнер үгэдэг байһан Манжа гэжэ газарһаа гектарай 90—100 центнер үбһэ абадаг болоһон байна ха юм.

Хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр хүдэлөөгүй һаань, хайшан гэжэ иимэ ургаса абтахаб даа, мэдээжэ.

Колхозой правлени, партком хэлсэжэ, зүбшэжэ үзөөд, суута луговодой урдань хүдэлжэ байһан сабшалангай газарые энэ жэлдэ намда даалгаа.

Энэмнай ехэхэн харюусалгатай. бэрхэтэйхэншье хэрэг гээшэ ааб даа. Урдань үзэгдөөгүй ехэ ургаса үгэжэ байһан газарһаа үбһэ багаар абаха болоо һаа, эшхэбтэр бшуу. Юрэдөөл бүхы шадалаараа оролдохо, хамаг мэргэжэл шадабарияа гарган хүдэлхэ ёһотой болоғдоно.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Манжа гэжэ газарай сабшалан бодото эзэгүй байжа, үрэжэлынь зарим тэды муудаа, ургасаньшье доошоо ороо. Илангаяа зарим жэлдэ наг шэбхэ, ондоошье үтэгжүүлгэ мүртэй гаргагдаагүй, хүсэд уһалагдаагүй байжа, иимэ болоо. Энэ газараа һэргээхэ, хуушан солыень тэхэрюулхэ сагнай ерээ.

Энэ сабшалан даажа абаһанһаа хойшо үбэлдөө 120 мянган кубометр тошо халяажа хүргөө һэм. Тэрэмни 34 гектар газараа зундаа хоёр дахин уһалхадамни дүүрэн хүрэхэ байха. Саһа, мүльһэнэй хайлажа, һайрамай урдажа эхилхэдэ, сабшалан дээрээ ханаабаар уһа табижа эхилээб.

Газарни тосхондо дүтэшэг аад, халтад гэхэдээ тэрэниие ниитын, үмсын ухэр мал зундаа гэшхэхээ һанадаг. Тиимэһээ тойруулаад хорёолхын тула үбэлдөө би өөрөө мянган һургааг отолжо бэлдээ бэлэйб. Хүрьһэнэй дээгүүрээ гэдэжэ эхилхэлээр сабшалангаа хорёолжо захалаад, гансаараа 2 километртэ посхоод барлаб. Бэшыень тээсгэн бологшо коммунис субботнигто хабаадагшад барилсажа үгөө һэн.

Манай колхоздо энэ жэлдэ «Сельхозтехникын» аймагай нэгэдэлэй Тохойн тусхай отделениин оньһожоруулагдаһан отряд сабшалан дээрэмнай наг шэбхэ зөөжэ байна. Мүн колхозоймнай тракторнуудаар баһал горитой шэбхэ шэрэгдэнэ. Тиигэжэ ажахын сабшалан дээрэ бүхыдөө 6 мянга шахуу тонно шэбхэ зөөгдөөд, энэ хүдэлмэри мүнөө түлэг дундаа ябуулагдана.

Тус отряд һаяар минии даадаг сабшалан дээрэ наг шэбхэ зөөжэ захалханъ. Ехэнхи газартаа гектарай 25—30 тонно шэбхэ гаргуулха һанаатайб. Тиихэдэ шэбхэ гаргагдажа үрдеэгүй газартань минеральна үтэгжүүлгэ оруулхаб. Мүн хүрьһэнэй дээгүүрхиие зөөлэрүүлхэ, агаар, уһанай һайнаар доошоо орохоор болгохын тула дээгүүрнь борной шэрэхэ, хадхууртай каток ябуулхаби.

Тиигэжэ хамаг арга боломжо хэрэглэн, шадалаараа оролдожол, бүхы сабшалан дээрэһээ гектарай 35 центнерһээ бага бэшэ үбһэ абахын түлөө тэмсэхэ зорилготойб.

В. ОЛЕЙНИК,
Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговод.

ХАРЮУСАЛГА ЕХЭТЭЙГЭЭР

Газаа хүйтэншэг, бүрхэг байбашье, тошоной уһан сабшалан дээгүүр урдажал байна. «Дружба» колхозой лугомелиоративна отрядай хүдэлмэрилэгшэд сабшалан дээрээ эртэ гаража, ажалаа үни эхилһэн байба.

Колхозой түб һууринһаа зүүн урда сабшалан дээрэ хоёр эхэнэр, үшөө нэгэ үбгэжөөл тошоной уһа сабшалан дээгүүрээ урадхуулжа байнад. Хэдэн арбаад гектар газар уһалагдаһан хэбэртэй, — сабшалангынь нимгэн мүльһөөр хушагданхай, үшөө хайлаагүй байба. Эндэ лугомелиоративна отрядай нэгэ звеногой хүдэлмэрилэгшэд үндэр ургасын түлөө оролдосотой һайнаар хүдэлжэ байна гээшэ.

— Мүнөөдэр һалхилжа, хүйтэншэг байна. Тошоной уһан мууханаар урдана. Юрэдөө, нигээд хүйтэн байгаа һаань, уһалалгамнай нилээд удааржа болохо. Мүнөөл һайса уһалаа хада ногооной шанар, шэмэньшье һайн, үндэр ургасашье абтаха һэн, — гэжэ тус звеное хүтэлбэрилэгшэ пенсионер Гончик Раднаевич Будацыренов һанаата болонгёор хөөрэнэ.

Мартын 25-һаа эдэ гурбан сабшалан дээрээ гаража, 272 гектарта 1163 тонно наг шэбхэ гаргаад, тараажа дүүргэхэеэ байна. Үшөө 45 гектар газарта 9 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа, 70 гектар сабшалан тошоной уһаар уһалаа. Мүн тиихэдэ 100 гектар сабшалан модо, шулуунһаа сэбэрлэгдэһэн байна.

— Нёдондо намар «МТЗ» түхэлэй 5 тракторaар 6 үдэрэй туршада наг шэбхэ сабшалан дээрээ зөөжэ дүүргээ һэмди. Үнгэрөөшэ жэлдэ гектар бүриһөө 19 центнер үбһэ абаһан байбал, энэ жэлдэ 24 центнерһээ бага бэшые хуряаха зорилготойбди. Абаһан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо бии. Үшөө 200 гаран гектар сабшалан энэ һара соо уһалхабди, — гэжэ нүхэр Будацыренов хэлэнэ.

Тиихэдэ Деляны гэжэ газарта луговодууд Эрдэнижаб Дамбаев, Базар Гылыкпылов, Сындыма Намтаева гэгшэд хүдэлнэ. Үнгэрэгшэ намар эдэнэр даажа абаһан 199 гектар сабшалан дээрээ 1702 тонно наг шэбхэ, һаяхан 4,5 тонно минеральна үтэгжүүлгэ гаргаһан байна. 80 гектар сабшалан борнойлогдоһон, дисковани хэгдэһэн байха юм.

— Сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө найдадагбди. Базар бидэ хоёр пенсидэ гарабашье, шадал соогоо колхоздоо туһалха һанаатай ажалланабди. Гектар бүридэ 19 центнер үбһэ ургуулха түсэбтэй байһан һаа, арга боломжоёо тооложо үзөөд, гектарһаа 23 центнер үбһэ хуряаха социалис уялга абанхайбди, — гэжэ Эрдэнижаб Бавасанович Дамбаев хөөрэнэ.

Энэ звеногой хүдэлмэрилэгшэд һаяын үдэрнүүдтэ сабшалангаа уһалжа эхилээ. Тиигэбшье тэдэнэй хүсөөр нилээд ехэ сабшалан уһалагдаад байна.

В. БАИНОВ.
Хяагтын аймаг.

ОРОЛДОСОТОЙ ЛУГОВОД

Цырендаша Бардамович Батуев Дээдэ-Нарин гэжэ газарта луговод болоһоор дүрбэдэхи жэлээ ажаллажа байнхай. Тэрээндэ 250 гектар сабшалан даалгагданхай.

Сабшалангынь булагуудай уһаар ундалуулагдадаг юм. Тиимэһээ луговод үбэлдөө дүрбэн газар тошо халяажа абана. Хабартаа һайрам заахашье алдахагүй гэжэ оролдоно. Энэ зураг дээрэ XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой (Загарайн) түрүү луговод Ц. Б. Батуев ханаабаар ерэһэн түрүүшын һайрам залажа ябана.

Нёдондо энэ луговод бүхы сабшалангайнгаа гектар бүриһөө 11 центнер үбһэ хуряажа абаа һэн. Энэ жэлдэ Ц. Батуев гектарай 12 центнер үбһэ хуряаха уялга абанхай.

— Нёдондо сабшалангаа гурба уһалжа үрдеэ һэм, — гээд луговод хэлэбэ. — 50 гектар сабшалан үтэгжүүлэгдээ. Теэд ургасамнай таршаа ехэ хоро хүргэнэ. Нёдондо тэрээнтэй тэмсэхэ хүдэлмэри оройтожо хэгдээ һэн.

Боро мори ута тэргэдэ хүллэһэн энэ луговодой үглөө бүри Нарин голые үгсэхыень нютагай зон харадаг. Тэргэ морёороо ябажа байгаад, сабшалан дээрэхи шулуу шохойгоо суглуулжа, холо абаашажа хаядаг.

Игэжэ дүршэл ехэтэй луговод үбһэ ногооной баян ургасын түлөө тэмсэжэ байна.

А. БОРИСОВ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

СССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ ПЛЕНУМ

СССР-эй Верховно сүүдэй ээлжээтэ пленум А. Ф. Горкиной түрүүлэлгэ доро һаяхан болобо. СССР-эй Генеральна прокурор Р. А. Руденко пленумэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Гэмтэ ябадалнуудтай тэмсэл хэхэ хэмжээнүүд тухай, байгаалиие сахин хамгаалха тухай хуулиие сүүдүүдэй хэрэглэн бэелүүлхэ тухай, мүн бусад асуудалнуудые пленум хаража үзэһэн байна.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН КООПЕРАТИВУУДАЙ НИИТЭ РЕСПУБЛИКАНСКА VIII СЪЕЗД

ПРАГА. (ТАСС). Хүдөө ажахын кооперативуудай ниитэ республиканска VIII съезд апрелиин 26-да эндэ нээгдээ. КПЧ-гэй XIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр хүдөө ажахын ехэ үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ замые съезд тодорхойлоод, оронойхүдөө ажахыда туйлагдаһан дүнгүүдые согсолхо юм. КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак, ЧССР-эй Президент Л. Свобода, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал болон республикын хүтэлбэрилэгшэд съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Советскэ Союзай ба бусад социалис оронуудай делегацинууд мүн лэ хабаадалсана.

Нүхэр Л. Штроугал съезд дээрэ элидхэл хэбэ.

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

Москвада, Варшавада абтаһан договорнуудые буруушаагшад «Московско договор тухай хэлсээнүүдэй протоколнуудһаа абтаһан буулгабаринууд» гэдэгые һүүлэй үедэ ФРГ-гэй хүн зоной дунда тараагаа. Баруун Германиин зарим газетэнүүд энэ худал буулгабари толилходоо, тунхаглаһан материалайнгаа ямар удхатайень ойлгохые оролдоогүй. Гэхэтэй хамта, Европодохи түгшүүрилые һуларуулгада эсэргүү, Советскэ Союз ба Польшын Арадай Республикатай Федеративна Республикын хэһэн договорнуудые эсэслэн баталалгада эсэргүү тэмсэлдээ юушье гамнадаг, хайрладаггүй. ФРГ-гэй хархис хүсэнүүд энээниие һамбаашалһан байна.

ФРГ-гэй правительство буулгабаринуудтай танилсахадаа, тэдэниие худал хуурмаг бэшэгүүд гэжэ тодорхойлоо.

Хэлсээнүүдэй бодото удхатай ямаршье холбоогүй, худал хуурмаг үгэ гэжэ, дурсагдаһан материалнуудай текстэй танилсахадаа, ТАСС мэдүүлнэ.

Договорнуудые эсэслэн баталхые буруушаагшад Советскэ Союз ба социализмын бусад оронуудта харша. үреө нэхэлгын политика ябуулхадаа, ой ухаанда орошогүй худал хуурмаг арга хэрэглэнэ гэжэ энэ ушар гэршэлнэ бшуу.

СОВЕТ РОССИН АЖАЛША ДОРЮУН АЛХАМ

РСФСР-эй промышленностиин 1972 оной түрүүшын кварталай гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн дүнгүүд

…байгуулагдаһаар 50 … нэрэтэй солотойгоор уг… түсэбтэ табан жэ… жэлэй даабаринуу… татайгаар дүүргэхын … 1972 оной түрүү… Россин Федера… промышленностиин хүдэлмэ… промышленна продукци … гол шухала эд хэрэгсэл … түсэбөө үлүүлэн … РСФСР-эй Министр… дэлэй дэргэдэхи Цент… тистическэ управлениин … дотор хэлэгдэнэ. Про… үйлэдбэриин ургалта, … эй нэгэдэхи кварта… сасуулхада, 7 процент … оной энэ үеынхидэ … промышленностьда ажа… 6 процентээр дээшэл…

…промышленностиин гол шухала һалбаринууд продукци үйлэдбэрилэн гаргалгаяа нэмээгээ гэбэл; электроэнергетикэ — 11, түлишын промышленность — 6. хара ба үнгэтэ металлурги — 7, химическэ ба нефтехимическэ промышленность — 9, машина бүтээлгэ болон металл болбосоруулга—11, ой модоной, модо болбосоруулгын ба целлюлоз-саарһанай промышленность — 4, барилгын материалнуудай промышленность — 5, хүнгэн промышленность — 4, эдеэ хоолой промышленность — 2, соёлой-ажаһуудалай, гэр байрын эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалга— 9 процентээр ургаа.

Россин Федерациин промышленна бүхы министерствэнүүд, бүхы амтономито республиканууд, хизаарнууд, областьнууд (Коми ба Хальмагай автономито республикануудһаа, Астраханиин областьһоо бэшэниинь) кварталайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргэ.

Нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхитай сасуулхада, нилээд ехээр үйлэдбэрилэгдөө гэбэл: электрын элшэ хүсэн — 12,7 миллиард киловатт-часаар, нефть—5,2 миллион тонноор, газ —931 миллион кубометрээр, шулуу нүүрһэн—1,8 миллион тонноор, шэрэм —606 мянган тонноор, булад — 645 мянган тонноор, хабтайлгаһан түмэр — 642 мянган тонноор, минеральна үтэгжүүлгэ — 540 мянган тонноор, химическэ утаһан — 5,6 мянган тонноор, түмэр отолдог станогууд — 13 миллион түхэригөөр, кузнечно-прессэй машинанууд — 2,3 миллион түхэригөөр, автоматизацилгын хэрэгсэлнүүдэй приборнууд ба тэдэнэй запасной частьнууд — 45 миллион түхэригөөр, тоолон тодорхойлхо техникын хэрэгсэлнүүд — 33 миллион түхэригөөр, химическэ түхеэрэлгэнүүд ба тэдэнэй запасной частьнууд— 7,7 миллион түхэригөөр, ашаанай автомобиль болон автобусууд — 5,4 мянгаар, хүнгэн автомобильнууд — 50 мянгаар, автомобильнуудай запасной частьнууд 18 миллион түхэригөөр, тракторнууд — 5,1 мянгаар, хүдөө ажахын машинанууд — 32 миллион түхэригөөр, цемент үйлэдбэрилгэ 573 мянган тонноор үлүүлэн дүүргэгдээ.

Үнгэтэ металлнуудые, нефтехимиин продуктнуудые, нефть болбосоруулан, сэбэрлэлгэ, продукциин бусад олон зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ мүн лэ ургаа.

Үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын гурба һарынхитай сасуулхада, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ ургаа гэбэл: бүд—50 миллион дүрбэлжэн метрээр, оёмол хубсаһан — 41 миллион түхэригөөр, мяхан — 76 мянган тонноор, колбасна зүйлнүүд — 16 мянган тонноор, малай тоһон — 12 мянган тонноор, шаажан амһарта —10 миллионоор, электропылесос—43 мянгаар, холодильник — 32 мянгаар, мебель — 35 миллион түхэригөөр.

Промышленностиин бүхы дээрээ түсэбөө дүүргээшье һаань, зарим предприятинууд хараалагдаһан даабаринуудаа бэелүүлжэ шадаагүй гэжэ ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Промышленна продукциин шэнэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын ажал хүдэлмэридэ комплексно оньһожоруулга, автоматизацилга, түрүү технологи нэбтэрүүлхын тула промышленна предприятинууд эрдэмшэнжэлэлгын, проектнэ, конструкторска эмхинүүдтэй хамтаржа ажаллаһан байна.

Россин Федерациин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд 1972 оной түрүүшын кварталайнгаа түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, байгша оной даабаринуудые бэелүүлхэ үндэһэ һуури табиба гэжэ РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОММУНИСТНУУДАЙ ХИНАН ШАЛГААД БАЙХАДА...

Хүрбын совхозой коммунистнууд нийтын адууhа малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, үүлтэрыень hайжаруулха асуудалда hаналаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Мал харууhалгын тон харюусалгатай саг болохо үбэлжэлгэдэ ажахын партийна организаци гол анхаралаа хандуулжа, тэрэ асуудалые үдэр бүриин хиналтада абаhхай.

Үнгэрэгшэ зун, намарай туршада сагай уларилай муу байhанhаа шалтагаалан, совхозой малда хэрэгтэй хүсэд хэмжээнэй үбhэ тэжээл бэлэдхэгдэжэ шададагдаагүй hэн. Тиимэhээ үнгэржэ байгаа үбэлжэлгын туршада хонидые, эбэртэ бодо малые ондо оруулхын тула нилээд бэрхэшээлнүүд тохёолдоо. Совхозой коммунистнууд энэ ушарые хараадаа абажа, малаа гарза хоролтодо оруулангүйгөөр ондо оруулха, ашаг шэмыень доошолуулхагүй, шэнэ түлнүүдээ hайнаар харууhалха тушаа бүхы хэмжээнүүдые абаа.

— Малай үбэлжэлгые эмхи гуримтайгаар үнгэргэхэ зорилгоор ажахымнай коммунистнууд намарhаа хойшо отделени бүхэндэ хамтын суглаануудые үнгэргэжэ, зохихо шиидхэбэринүүдые баталан абаад, тэрээнээ дүүргэхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри эрхилнэ, — гэжэ совхозой парткомой секретарь Б. Д. Жамбалдоржиев хөөрэнэ.

Жэшээнь, Хасууртайн отделениин коммунистнууд малай үбэлжэлгэ үнгэргэхэ асуудалнуудые партийна суглаанууд дээрээ хэдэн дахин харааhан байна. Үнгэрэгшэ жэлэй октябриин 19-дэ болоhон суглаан дээрээ үбэлжэлгэдэ бэлдэлгын ябаса хаража үзөө. Байгша оной февралиин 3-да болоhон суглаан дээрэ малай үбэлжэлгые, түл абалгые ямараар үнгэргэжэ байhан тухай асуудал зүбшэн хэлсээ.

Мартын 24-дэ зарлаhан hүүлшын-гээ суглаан дээрэ малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар түгэсхэхэ зорилго урдаа табяад, баталан абаhан шиидхэбэринүүдээ бодото дээрэнь дүүргэхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые абана.

Дээрэ дурсагдаhан асуудалнууд парткомой заседанинуудта, мүн бүхы совхозой партийна хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Мартын 21-дэ парткомой заседани үнгэргэгдэжэ, Тээгдын отделениин партийна эхин организациин ажал ябуулга тухай элидхэл шагнагдажа, зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

Малшадай эршэ зориг, хүсэ шадал улам hайнаар элсүүлхэ зорилгоор совхозой партком дирекцитэй, мүн рабочкомтой суггаа хонишодой, hаалишадай дунда зүблөөнүүдые үнгэргэhэн байна.

Партком болон партийна эхин организацинууд малшадай ажал шалгаха, тэдээнийе шэлэн абаха, хубаарилан табиха асуудалда hаналаа саг үргэлжэ табижа байдаг.

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрь hарада Тээгдын hү hаалиин фермэдэ Сергей Базаров hаалишанаар эльгээгдэhэн юм. КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтахаа байhан нүхэр Базаров тэндэ түрүүшынгээ шалгалта hайнаар барижа, КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаа.

Совхозой малшадай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха асуудалда партком мүн лэ hаналаа табижа байдаг. Тээгдын отделенидэ политинформаторнуудаар ажаллаха даабари хэдэн хүнүүдтэ даалгагдаа. Тэдээнэй тоодо коммунистнууд ветфельдшер Оема Закиева, библиотекарь Мыдыгма Доржиева, комсомолой гэшүүд Людмила Торгашина, Надежда Алгасаева, партийнабэшэ эдэбхитэ Роза Султанова болон бусад оролсоно.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ ... лон hаалишадые ... совхозой парткомой, ... организацинуудай ... дуу дутуунуудшье ... нээ усадхаха талаар ... нүүд абтана.

Ажахын коммунис... оролдолгын ашаар ... гые hайнаар үнгэргэ... рим тэды амжалта ... hаажа, гүрэндэ худал... онойнгоо нэгэдэхи ... бые совхоз нилээд ... Түсэбэй ёhоор 1.60... абахын орондо 2.400 ... hаагдаhан байна. Энэ ... хонидой тоо 3.657 ... шороо.

Г. ...

Хоринн аймаг.

МҮНӨӨДЭР ҮСЭГЭЛДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР, ҮГЛӨӨДЭР МҮНӨӨДЭРЭЙХИҺӨӨ ҺАЙНААР!

МАНАЙ УЯЛГА, МАНАЙ ОРОЛДОЛГО

«МҮНӨӨДЭРЭЙ ТҮРҮҮ ХҮДЭЛМЭРИШЭН — ГҮНЗЭГЫ ЭРДЭМ ҺУРГУУЛИТАЙ, КУЛЬТУРНА ЕХЭ ХҮГЖЭЛТЭЙ, АЖАЛДАА ҮНЭН СЭХЭ БА ТВОРЧЕСКООР ХАНДАДАГ ХҮН».

(СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэhөө).

СССР-эй профсоюзуудай XV съездэ хабаадалсаад ерэмсээрээ, аймагайнгаа худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзажа, хараhан үзэhэн, дуулаhан тухайгаа хөөрөөб. Тобшолон хэлэбэл, профсоюзуудай съездын хүдэлмэри болоод тэрээн дээрэ баталан абтаhан шиидхэбэринүүд тушаа, тиигээд саашадаа гүрэнэй худалдаа наймаанай хэрэгэй ямар шэглэлээр хүгжэхэ байhан тухай нүхэдэймни hонирхоhониинь гайхалгүй юм бээзэ.

Би энэ жэлдэ профсоюзуудай хоёр съездэ хабаадаха зол жаргалда хүртөөб. Гүрэнэй худалдаа наймаанай болон потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай VII съезд дээрэ намайе ЦК-гай гэшүүнээр hунгажа, тон ехэ этигэл найдабари үзүүлhэндэнь, тэрэнииень юугээр, ямар ажал хэрэгээрээ харюулха гээшэбиб гэжэ сэдьхэлдээ hанаата болон ябадаг hэм. Тэрэ hанаа бодолдомни СССР-эй профсоюзуудай съезд харюусаа гэжэ hананаб. Эдэ съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй хэлэhэн үгэ ухаандамни бүхөөр хадуугдаа. Эдэ үгэнүүд манайшье хүдэлмэридэ сэхэ хамаатай ха юм даа. Эдеэ хоол бэлдэгшэдэйшье ажалда уран бэрхэ хандалга тон хэрэгтэй. Манай столовын хоол бэлдэгшэд Надежда Гладких, Анна Стайнова, Любовь Ганжурова, кондитер Елизавета Егорова гэгшэдэй хүдэлмэриин онол аргые наринаар шэнжэлэн хараа hаа, тэдэнэрэй үдэр бүриингөө ажалда хэр зэргэ шуналтай шадамараар хандадаг байhанийе заатагүй обёорхот. Эдэнэр тус бүридөө юунэй тулада ажаллажа байhанаа, гол зорилгоёо, мүн хайшан гээд саашадаа бүри hайнаар ажаллаха тухайгаа үнэн сэдьхэлhээ мэдэрэн ябадаг гээшэ.

Би дэмы hайрхаха гэнэгүйб. Юрэдөө, манайда эрхим эдеэ хоол бэлдхэдэг шадамаршуул үсөөн бэшэ гээ hаа, алдуу болохогүй. Үнгэрэгшэ жэл республикын «хүдөөгэй столовын эрхим эдеэ хоол бэлдэгшэ» гэhэн нэрэ зэргын түлөө мүрысөөндэ Н. Д. Гладких, Е. И. Егорова гэгшэдэй түрүү hуури эзэлhэниинь дэмы бэшэ даа. Эдэнэр манай столоводо хүдэлhөөр олохон жэл болоо. Тиигээд ямар бэрхээр ажалладаг гээшэб! Иимэ дүй дүршэлтэй эдеэ бэлдхэгшэдhээ залуушуулай халан абаха юумэн яhала бии.

Зарим залуушуул эдеэ бэлдэгшэ гү, али наймаалагшадай мэргэжэлые hонингүй гэжэ тоолодог. Энэ ехэ эндүүтэй бодол гээшэ. Сэхыень хэлэбэл, би 15 наhатайhаа Ново-Селенгинск тосхоной столоводо ажаллажа эхилээ hэм. Тэрэ гэhээр 22 жэл үнгэрөө. Ажалай Улаан Тугай орден миниин ажалай үндэр сэгнэлтэ гэжэ тоолоноб. Өөрынгөө ажалда дуратайб. Кулинариин мэргэжэлые шэлэhэнhээ хойшо нэгэтэшье шаналаагүйб.

Дунда hургуули гү, али училищи дүүргээд ерэhэн залуушуул тараг hүн хоёрые, батонийе сдобоhоо илгаруулжа шададаг ааб даа, зүгөөр тэдэнэй тон дуратай, шуналтайгаар ажаллаха болоторнь ехэл оролдолго хэрэгтэй гэжэ тоолодогби. Мэргэжэлдээ дуратай байхын тула, нэн түрүүн, өөрыгөө гайхуулмаар юумэ хэжэ шадаад, хэhэнээрээ сэдьхэлээ ханаха, омогорхохо гээшэ онсо шэнжэ шанар гэжэ hанагшаб. Хэрбээ ажалыешни бусад хүнүүд hайнаар сэгнээд, сэдьхэлhээ баясаад гарадаг болоболнь, ши одоол шадабаритай мэргэжэлтэн болоо гээшэш.

Һүүлшын жэлнүүдтэ эдеэ хоолой предприятинуудай хоорондо дүй дүршэлөө халан абалсаха гээшэ шухала хэрэг гэжэ тоологдодог болоhониинь hайшаалтай. Эдеэ хоол бэлдхэлгын хэрэгтэ, мүн хүн зониие культурнаар хангалгада манай аймпотребсоюзай правлени бага бэшэ анхарал хандуулдаг болоо. Эрхим эдеэ хоол бэлдэгшын, эрхим кондитер, эрхим кассир гэhэн нэрэ зэргын түлөө харалганууд, мүрысөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь hарада эрхим эдеэ хоол шанагша гэhэн нэрэ зэргын түлөө аймагай харалга үнгэргэгдөө. Эндэ манай столовын хүдэлмэрилэгшэ А. П. Стайнова нэгэдэхи hуури эзэлжэ, дурасхаалай бэлэгээр шагнагдаа hэн.

Тосхоноймнай зарим зонууд столовые үдэшын сагта тусхай янзын кафе болгохо арга бии гээшэ гү гээд hонирходог. Зохисотой эрхэ байдалда, илангаяа hайндэрнүүдэй үедэ тиимэ болгохо арга манда бии. Кафе хэрэгтэй гэжэ мүнөө хүн бүхэн ойлгодог болоо.

Кафе гээшэ гансал эдеэ хоол бариха байшан бэшэ, харин хүнүүдэй аятай зохидоор, хүхюун зугаатайгаар сүлөө сагаа үнгэргэхэ, хани нүхэдэй уулзаха газар гээшэ ааб даа. «Үдэр бүриин ажабайдалай шэнжэ болоhон кафенүүдтэй хото городууд, хизаарнуудта (Эстони, Литва, Молдави, Грузи) архиин hогтуухаа эхилдэг хэрүүл, али болохо муухай хараал шэрээл огто үгы болонхой» гэжэ гүрэнэй худалдаа наймаанай болон потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй съезд дээрэ тэмдэглэгдэhэниие hануулалтай.

Ехэ үнишье бэшэ КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Совейдэй баталан абаhан «Худалдаа наймаа болон тэрэнэй техническэ зэбсэгжүүлгые hайжаруулха талаар зарим тэды хэмжээнүүд тухай» тогтоол нийтын эдеэ хоолой предприятинуудай ажалай эмхидхэл, эрхэ байдалда ехэхэн шэнэ хубилалта оруулха гэжэ бидэнэр бата этигэнэбди. Тиимэhээл өөhэдынгөө холын хараа түсэбые, халуун эрмэлзэлые энэ шиидхэбэритэй холбонобди.

Бүгэдэ арад зоной түбхинэмэ hайн байдалтай болохо тума ажабайдал улам hайжарна, ажаhуудалай эрилтэ хангалгын хэрэг улам үргэдэнэ бшуу. Тиимэhээл бидэнэр өөhэдынгөө зүгhөө ажал хүдэлмэриингөө онол арга, шадабарие, культурые эрид дээшэлүүлхэ болонобди. Энэ хадаа худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой хүдэлмэрийе hайжаруулха бата зүб харгы гээшэ ааб даа.

Мүнөө үсэгэлдэрэйхиhөө hайнаар, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиhөө hайнаар ажаллахые оролдохо гээшэ табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгын жэншэдгүй hайн арга нүхэсэл болоно гэжэ hананаб.

Г. ПОСПЕЛОВА,
Сэлэнгын аймпотребсоюзай 1-дэхи столовын ахамад повар, гүрэнэй худалдаа наймаанай ба потребкооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай гэшүүн.

Профсоюзай ажабайдал

ПЛЕНУМ БОЛОБО

Хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Буряадай обкомой ээлжээтэ пленум hаяхан болобо.

СССР-эй профсоюзуудай XV съездын дүнгүүд ба республикын хүдөөгэй профсоюзай организацинуудай зорилгонууд гэhэн асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Профсоюзуудай XV съездын делегат, профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр С. Б. Бальжинимаев элидхэл хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ СССР-эй профсоюзуудай XV съездын делегат, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Кабанскын райкомой түрүүлэгшэ А. У. Дарханов, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Сэлэнгын аймагай отделениин месткомой түрүүлэгшэ Б. Е. Паршин, «Межколхозстрой» гэжэ республиканска нэгэдэлэй главна инженер В. Р. Соктоев, Хүдэриин совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Г. Н. Раднаев, «Байгал» гэжэ hуралсалай ажахын hаалишан Л. Н. Седых, Анаагай совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ Д. Ц. Цыренова болон бусад хабаадалсаба.

Зүбшэн хэлсэhэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаба.

Манай корр.

Совет орон доторнай

АШАГЛАЛГАДА ОРОБО

КАЛАЧ-на-ДОНУ. (Волгоградска область). Эндэ түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ заводой түрүүшын ээлжээнэй барилга ашаглалгада үгтэбэ. Элеваторнуудай барилгада шухала томо, орёо хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха юм. Энэ жэлдэ арба мянган кубометр түмэр-бетон зүйлнүүд бүтээгдэхээр хараалагдана.

ИЖЕВСК. Удмуртын гэр байра баридаг комбинадта гипсопрокатна панельнүүдые бүтээхэ томо цех ашаглалгада үгтөө. Энэ цехэй түхеэрэлгэнүүд хирпиисээр гү, али үргэлжэ панелеэр баригдаhан байрануудай досоохи таhалгануудые хэхэ 600 мянган дүрбэлжэн метр материал гаргаха юм. Энэнь Ижевскын барилгануудай хэрэглэмжые бүрин хангаха байна.

ХОЁРДОХЁО СЭГНЭГДЭБЭ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). «Электрик» заводой бүтээн гаргадаг «ВКСМ-1000» түхэлэй гагналгын аппарат гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хоёрдохёо хүртэбэ. Машина, судна бүтээлгын заводуудта, ехэ ехэ барилгануудта, мүн гагналга хабсаралгын хэгдэдэг ондоошье газарта иимэ аппарат үргэнөөр хэрэглэгдэдэг, үндэрөөр сэгнэгдэдэг.

КИЕВ. (ТАСС). Крымэй «Массандра», «Золотая балка» гэхэ мэтэ 13 янзын архи гүрэнэй шанарай сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Тиимэhээ Украинада гаргагдадаг, эрхим шанартайгаа үшөө дахин лаблаhан зүйлнүүдэй тоо 66 болобо. Эдэнь—Днепропетровскын шинэ, эрэшүүлэй велосипед болон бусад приборнууд болоно.

ВИЛЬНЮС. (ТАСС). Каунастахи П. Зибертасай нэрэмжэтэ торгоной комбинадай үйлэдбэрилhэн триацетадаар бүтээгдэдэг «Аида» гэжэ платиин бүд гүрэнэй шанарай тэмдэг хоёрдохёо абаба. Хүнгэн аад, бүхэ байхаhаа гадна, мүн үнгэ hайнтай, hонин зурагуудтай, ерэхэ жэлэй моододо тааруу байhанhаа иимэ үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө.

«Аида» гүрэнэй шанарай тэмдэгтэ хүртэhэн Литвагай промышленностиин 23 зүйлэй нэгэн.

СУРГУТ. (Тюменскэ область). Тюмениин Г. Ерёминой хүтэлбэрилдэг нефтьшэдэй бригада зургаан жэл соо зуун нүхэ үрэмдөө. Энэ коллектив Баруун Сибирьтэхи газар малтагшадай дундаhаа түрүүлэн жэл соо 40 мянган километрые гаталhан байна.

НУРЕК. (Таджигай ССР). Нурегэй ГЭС-эй барилгашад хаалтын нюур талые болзорhоонь hара урид бүтээбэ. Тэрэнь шуугдээд урдажа байhан уhанай түрисые намдуулан, тэрэнэй хүсэнhөө хаалтын бетон галые аршалха юм.

ВОРОШИЛОВГРАД. Ворошиловградска ГРЭС түсэбhөө үлүү 50 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ жэлэй эхинhээ хойшо үгөө. Станциин хүдэлмэрилэгшэд hара бүри түсэбhөө гадуур электрын элшэ хүсэ гаргалгаяа нёдондонойхиhоо таба дахин ехэ болгоhон, тэрэнэй өөрынь үные хямдаруулhанай ашаар 80 мянган түхэриг алмаhан байна.

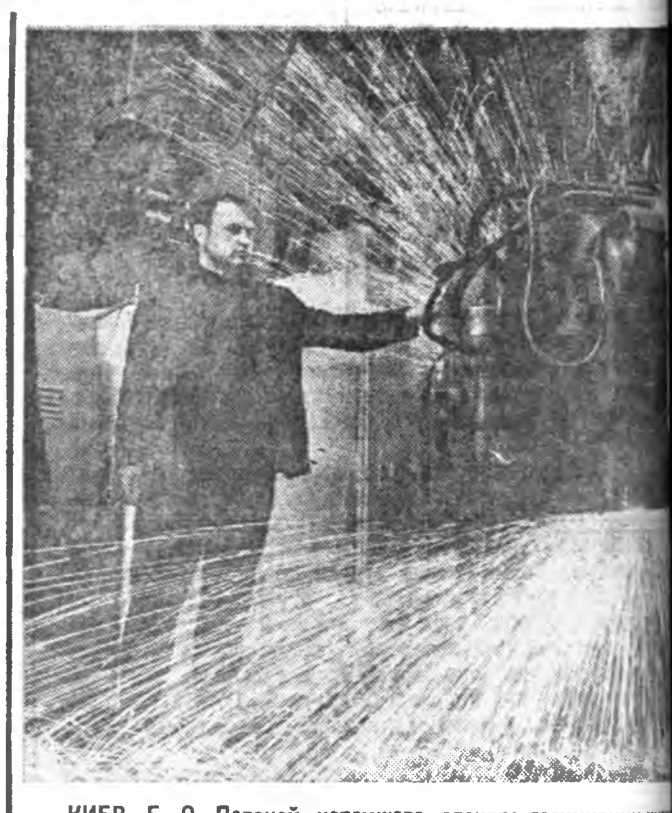

КИЕВ. Е. О. Патоной нэрэмжэтэ электро-гагнууриин институдай коллектив гагналгын шэнэ түхеэрэлгэнүүдые бэлдэхэ, гагналгын аргануудые нэбтэрүүлхэ талаар аша үрэтэйгөөр хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: рельснүүд ба соргонуудые түргөөр гагнаха агрегадай туршалга.

ТАСС-ай фото.

РОССИН АВТОТРАНСПОРТ

Наймадахи түсэбтэ табан жэлэй эхин үеынхитэй сасуулбал, Россин автомобильна транспортын үйлэдбэриин баазын дүрбэнэй нэгэ хуби тухайнь партиин XXIV съездын болоhонhоо хойшо үнгэрhэн жэлэй турша соо шэнэлэгдэбэ. Үнгэрhэн табан жэлэй туршада автотранспортые хүгжөөхэ хэрэгтэ миллиард хахадhаа дээшэ мүнгэн hомологдоhон юм. Ашаяа харюулхагүй хэдэн арбаад мянган жэжэ ажахынуудай, гаражнуудай, заhабариин мастерскойнуудай орондо үндэр бүтээсэтэй томо предприятинууд эмхидхэгдээд, ашаанай болон автобусно 120 парк баригдаа, хүшэр хүдэлмэри оньhожоруулагдаа, орон доторхи гол hууринуудай нэгые ээлдэг энэ hалбарида ажалладаг хүнүүдэй хүдэлхэ арга боломжо улам hайжаруулагдаа.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл, үүсхэлшэд, авто-ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна болон профсоюзна хүдэлмэрилэгшэд — Россин Федерациин автотранспортын хэдэн миллион хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлэгшэд республикын эдэбхитэдэй зүблөөндэ hаяшаг Москвада суглараhан байгаа. РСФСР-эй автомобильна транспортын министр Е. Г. Трубицын элидхэл хэхэдээ, авто-ажахынуудай хүдэлмэриие бүри ехэ ашаг үрэтэй болгохо тухай асуудалнууд дээрэ тогтоод, 1972 ондо, мүн юhэдэхи табан жэл соо бэелүүлхэ зорилгонууд тухай хэлээ.

Табан жэлэй туршада автомобильна транспортаар ашаа зөөлгэ гурба дахин, пассажирнуудые зөөлгэ хоёр дахин нэмэхэ. Хүнгэн таксомоторнуудай хүдэлмэриин хэмжээн зургаа дахин ехэ болохо.

Ашаа зөөлгэ 900 миллион тонноор нэмэхэ. Министерствын «автопаркда» мүнөө хэдэн зуу мянган ашаанай машинанууд тоологдоно. Табан жэлэй туршада тэдэнэй тоо табанай нэгэ хубяар олошороо. Ушар тиимэhээ автотранспортын хүдэлмэрилэгшэд гол түлэб ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар лэ үйлэдбэриингөө ургалта хангаха болоно.

— Авто-ажахынуудай ашаг үрэтэйгөөр ажалладаг болохо ушар,—гэжэ министр саашань үргэлжэлүүлбэ, — гол түлэб техникээ бүри hайнаар ашаглаhанhаа дулдыдаха. Урагшаа дабшалгаар түрүүшын алхам хэгдэбэ гээшэ. Үнгэрэгшэ жэлэйхиие 1970 онойхитой сасуулхада, автомобиль бүхэн линии дээрэ 4 үдэрөөр үлүү ябаба.

Ашаа ..., буулгаха сагые хорооходо, нилээд ашаг үрэтэй болгогдохо. Дэмы hаатаалгые оройдоо арбан процентээр хорообол, тэрэл паркын хүсөөр, жолоошодой тооe олошоруулангүй, жэлэй туршада 4 миллион тонно ашаа зөөжэ, 17 миллион түхэриг алмаха болоно.

Бусаха автомобильнуудта ашаа тээжэ ябуулха гээшэ мүн лэ нөөсэ аргануудай нэгэн юм. Энээн тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүү[д]... дэй 1968 оной дека[брь]... гаhан «Ашаа зөөд[эг]... бильна транспорт hа... рэглэдэг болохо ту... тоол соо хэлэгдэнэ. 19... 1,7 миллион автомаш... ха замдаа ашаа тээh... нэй хахадhаа олон... най министерствэдэ ... гүй байhан юм. Т... ашаар түсэбhөө гадуу[р]... лион тонно ашаа ... Илангаяа Ураалда, По... Москвагай ба Ленинг[рад]... ластьнуудта иимэ ... урагшатайгаар ябу... Маршрудуудые таат... доор тодорхойлходо, ... ринь урагшатай байда... сахан Москвагай тра... управленидэ мянга гар... маршрудууд хэрэглэгд...

Түмэр харгын стан... замай порт болон ... нүүдтэ ашаа сэхэ зөөд... үрэтэй дүй дүршэл ... нистр хэлэбэ. «Вагон... томобильда» гэhэн гу... римталдаг болоhон ... жой автомобилистнүү[д]... дэлмэри энээнэй жэшэ... Воронежой транспорт... hүүлэй гурбан жэлэй ту... вагонуудые миин ... ябадал 10 часаар хо... автомашинын бүтээс... дээшэлээ, мүн ашаа ... болзор түргэдхэгдөө. ... байгуулагдаhаар 50 ж... хүндэлэлдэ иимэ түр... ашаа зөөхэ гэжэ ... листнүүд ба түмэр ... абаhан хамтын уялга... хараалагдаба.

Ашаа сэхэ зөөлгые ... эмхидхэжэ байhан пр... нуудай тоодо Омско... вятска транспортна ... ниинүүд ороно. Эндэ ... лэб арадай ажахын ... совой графигаар, зох... рудаар зөөгдэнэ.

Табан жэлэй эсэстэ ... нернэ аргаар ашаа ... хэмжээн гурба дахин ... Ашаанай ехэ конт... олоор хэрэглэгдэдэг ... Энээниие эгээн түрүү ... градайхид хэрэглээ.

Республика дотор ... дэhэн «Росавтоконтей[нер]»... жэ нэгэдэл табан жэл... шада гүйсэд оньhож... hан зуун контейнер... 30 мянга шахуу ко... бэлдэхэ.

Мүнөө жэлдэ хүдөө ... продуктнуудые сэхэ ... улам hайжаруулагдаха. ... ондо РСФСР доторхи ... свекло таридаг 37 обл... заар, автономито рес... нуудта хуряалгын хү... комплексно түсэбөөр ү... дөө. Тушаалгын пунк... орооhо зөөхэ хуряалгы... портна нэгэдхэмэл ... нууд, автоотрядууд ... сэхэ эмхидхэгдэhэн ба...

Үйлэдбэридэхи арга ... жонуудые хэрэглэдэг ... hоо манай hалбариин ... бүтээсэ мүнөө жэлд... центээр дээшэлхэ гэжэ ... Трубицын хэлэбэ.

(ТА[СС])

ҺҮ ЕХЭЭР ҺААХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨН ХЭР ЯБАНАБ?

Шэнэ фермын шарай

РЕПОРТАЖ

—□—

Уданшьегүй электромашиныя нэгэ жэгдээр дүнгинэхэ абяан дуулдажа, hаалишад хүнэг, бидон, үнеэдые hааха хүхүүртэй амhартануудые барьяад, hандагай hүүхэ бололдон, үнеэн тээшэ яараба.

Нэгэ наhажаал hаалишанай хажууда ошобобди. Энэмнай Бэшүүрэй совхозой үнинэй hаалишадай нэгэн Мария Копечных гээшэ. **(1-дэхи зураг).** Тэрэ уурал баяма бүлеэн уhаар үнеэдэй дэлэнгые түргэхэн угаагаад, сэбэрхэн полотенцеэр аршаад, дүрбэн гонзогорхон хүхэлтэнүүдые хүхэнүүдтэнь нэгэ нэгээр угалаадхина. Удаань дэлэнгыень дээрэhээ добшонь хэды еды эльбэнэ. Нарихан шэл соогуур hүнэй хэр гаража байhые шалгаад, нүтөөдэ үнеэдэйнгээ дэлэндэ тиимэ юумэ угалаадхина.

2-дохи зураг дээрэ hаалишан Ю. Н. Панькова.

Тиигэжэ үнеэдэйнгээ оньhон машинаар hаагдажа байха hамбаанда хүл, гуя, самидань няалдаhан шабааhыень арилгана, үhэ ноохыень хирмана.

— Гараар hааhанда орходоо hураггүй амар болоо. Урдань хүн бүхэн 17—18 үнеэдые арай гэжэ хоёр-гурбан час шахуу hаажа дүүргэгшэ hэмди. Мүнөө тус тустаа 35 үнеэдые час хахад соо hаанабди. Гар, хүл, нюрганайшье эсэхэ, шалаха юумэн үгы, — гэжэ hаалишан Людмила Нильцагаева хөөрэнэ. **(3-дахи зураг).**

Үнеэдые эдеэлүүлхэ, hааха, малай шэбхэ сэбэрлэхэ, үнеэдые газаашань гаргажа сэнгүүлхэ хүдэлмэри эндэ хуу тогтомол, нарин саг соо хэгдэдэг. Булта нэгэ доро ажалаа эхилээд лэ, адли дүүргэдэг. Тиихэдээ бүхы юумэнь гуримтай, журамтай байна ха юм.

Улаан булан соонь орожо харабабди. Ханаарнь лозунг, плакат, hаалишадай hара, жэлэйнь социалис уялга, үдэр үдэрэйнь дүн харуулhан самбар, дайшалхы хуудаhан, хүдэлмэриин үдэрэй гурим гэхэ мэтэ hайнаар бэшэгдээд үлгэгдэhэн байна.

— Харыт даа, мүнөө жэлдэ hүн муу бэшээр hаагдана. Илангаяа hүүлэй үедэ hүн горитой нэмээ. Хэрбээ март соо сүүдхын 1271—1.400 гаран килограмм hү hаадаг байhан hаа, мүнөө апрель соо үдэрэй 1.600 гаран килограмм hүн алгадгүй абтана. Ондоогоор хэлэбэл, үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 8,5—9 килограмм hүн гарана гээшэ. Апрель соо гушаад үнеэн тугаллаба. Тиигэжэ hүн үшөөшье нэмэжэ байна. Юрэдөөл, hү hааха, гүрэндэ тушааха хахад жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ арга боломжо бии, — гэжэ фермые даагша нүхэр Сахарова бүридхэлэй данса харуулжа хэлэнэ.

Һаалишадай социалис мүрысөөнэй дүн харуулhан самбарай хажууда ошобобди. Жэлэй үнгэрhэн гурба hара 25 хоног соо түрүү hаалишан хүбүүн Мүнхэ Цыбиков эрхимлэжэ ябана. Тэрэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 800 килограмм hү hаагаа. Үнинэй бэрхэ hаалишад Дулма Гармаева март соо бүхыдөө 3700 килограмм hү hааха түсэбтэй аад, үнэндөө 5800 килограмм hү hаагаа. Мүн түрүү hаалишан Дулма Будаева, залуу басагад Любовь Плотникова, Людмила Нильцагаева гэгшэд hарынгаа даабариие холо үлүүлэн дүүргээ.

Үнеэдые машинаар hаадаг болоhонойнь ашаар ажалай бүтээсэ hураггүй дээшэлээ, hаалишадшье бэе бэеэ hэлгээд амарха аргатай болоо, hүнэй шанар хараа байса hайжараа. Жэшээнь, мүнөө энэ фермын hаалишан бүхэн hарадаа 55—60 центнер hү hаана. Харин үнеэдээ гараар hаадаг эндэхи эгээл түрүү тоотой фермэнүүдэй hаалишан бүхэн hара соо арай гэжэл 31 центнер hү hаана бшуу.

Мүн энэ фермэдэ малай тэжээл hайнаар бүйлүүлагдажа үгтэнэ. Үбhэ, hолоомо, орооhо талханай зүйл хуу үйрүүлэгдээд, худхагдаад, ехэнхинь эhээгдэжэ эдюулэгдэдэг.

Байгша ондо эндэнь дүтэ хорёологдоhон hайн ургасатай бэлшээритэй болоходоо, үнеэдээ зундаашье энэл байра соогоо машинаар hааха юм.

М. НАМЖИЛОВ.
Авторай фото.

Бэшүүрэй аймаг.

Оройдоол хоёр-гурбан жэлэй саада тээ энэ фермэдэ hаалишад дутаха, хэн нэгэнэй үбшэлөө hаань, орондонь табиха хүн олдохогүй, заримандаа хэдэн арбаад үнеэдэй hаагдангүй үлэхэшье ушар үсөөн бэшэ hэн. Юрэдөөл, шаг шууяатайхан байhан.

— Хэзээ нэгэтэ үнеэдээ оньhон машинаар hаадаг болоhо амархан зонбибди гэжэ хоёр гарайнгаа шалашатар шобторжо hуухадаа hанаа алдан бодогшо бэлэйбди,— гээд Шэбэртын фермын эгээл үнинэй hаалишадай нэгэн Дулма Будаева хөөрэнэ.

Урзанда эндэ үнеэдэй шэнэ байра баригдажа, досоонь шэбхэ арилгаха оньhон транспортёр, малай байра дээрэ байгаад уhалха түхеэрэлгэ, үнеэдые hааха оньhон машина гэхэ мэтэ оньhожоруулганууд тодхогдоо hэн. Тиигэжэ hаалишадай ажалые хүнгэдхэхэ талаар түрүүшын алхам хэгдээ бэлэй.

...Үдэрэй эгээл тэн, 13 час болоhо байба. Фермые даагша Анна Григорьевна Сахарова часыгаа хараад, нэгэ таhалгын үүдэ нээжэ:

— Давлет, мотоор хүдэлтыш. Үнеэдээ hааяа! — гээд шангашагаар ооглобо.

НЯГТА холбоотойгоор

Арадай хиналтын булан

...РАЙН АЙМАГАЙ зарим ...эмхинүүд арадай ...булэгүүдые хүтэл... талаар нилээд дүр... болонхой. Тэдэнэр арадай ...ын бүлэг болон постнуудай ...үрнин түсэбые хаража үзэдэг. ...ой заседани, коммунистнуу... ...ланууд дээрэ хинан шалгаг... үргэлжэ тоосодог байна.

...болгон Онохойн модоной ...ай, Эрхирэгэй совхозой, ...кий ключ» гэһэн карьероуп... ...ин парторганизацинуудай ху... ...дурдамаар. Эдэ эмхинүү... ...мунистнууд арадай хиналтын ...болон постнуудай хүдэлмэрие ...лжэ хүтэлбэрилдэг, гэшүү... ...ба эдэбхитэдынь энэ партийна ...даалгабари ямараар дүүргэ... ...гэжэ шалгажа үзэдэг. ...колхозой парткомой секре... Н. Г. Заиграев ажахынгаа ара... ...ылтын бүлэгтэ хүдэлмэриин... ...эб табихадань туһалалсадаг. ...ашаар арадай хинагшад гү... ...түсэб, даабариин саг сөөгоо ...дэхэ хэрэгтэ ехэхэн туһа... ...үүлнэ, үйлэдбэриин бүтээсэ ...үүлгэдэ, ажалай журам һай... ...рада горитойгоор нүлөөлнэ.

...ойн ЛПХ-да арадай хинагша... ...гэдэг үүргые тус предприя... ...иректор В. А. Титенко үндэ... ...ээ һэн. Тэрэ өөрөө хинагша... ...дэлмэридэ али болохо аргаар ...жа үзүүлдэг, оруулһан ду... ...удыень бодото дээрэнь бэе... хэрэгтэ хабаадалсадаг байна. ...Бэрээнэй заһабарилгын за... ...иректор В. М. Пуховский хинагшадые предприятиингаа ...бэелүүлхэ шухала зорилго... ...танилсуулдаг, ажалайнгаа түсэбүүдые зүбшэн хэлсүүлдэг юм.

Мүн «Татарский ключ» карьероуправлениин хүтэлбэрилэгшэд арадай хинагшадтай иимэ холбоо байгуулан хай. Тус предприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй гуйлтаар арадай хинагшад хүдэлмэриин сагай хэр зүбөөр ашаглагдадаг тухай асуудал хаража үзэһэн байна.

Үнгэрһэн жэлдэ Загарайн аймагай промышленна предприятинуудта 240 мянган час хүдэлмэриин сагай хаягдаһан тухай хинагшад мэдээсээ һэн. Энэнь аймагай хүдэлмэришэдэй табадахи хүн бүхэнэй ажалайнгаа үдэрые гээһэнтэй адли болоно. Тиигэжэ шухала хэмжээн абтаһан юм.

Гэбэшье зарим партийна организацинууд, ажахын ба предприятиин хүтэлбэрилэгшэд арадай хиналтын бүлэг болон постнуудай хүдэлмэридэ анхаралаа хандуулдаггүй, өөһэдынгөө ёһото туһамаршад гэжэ тэдэниие тоолодог болоодүй байһаар. Тиихэдэ зарим партийна организацинууд ажалай журам эбдэгшэдтэй, хамтын зөөридэ эзэн бусаар хандадаг хүнүүдтэй тэмсэхэдээ арадай хинагшадта түшэглэдэггүй, тэдэнэй элирүүлһэн баримтануудые тоодоггүй байна.

Олониитын болон ажахын, үйлэдбэриин асуудалнуудаар элдэб суглаанууд болодог гээшэ ааб даа. Тэдээн дээрэ арадай хинагшадай хүдэлмэрие һайжаруулха талаар туһатай дурадхалнууд ородог. Тэдэниие арадай хинагшад хүдэлмэридөө хэрэглэжэ, бүлэг болон постнуудайнгаа ажал хэрэгые эдэбхитэй болгохо ёһотой. Тэд Онохойн совхозой арадай хиналтын бүлэг, жэшээнь, энэ талаар мүртэй юумэ хээгүй байна. Тус ажахын отделенинүүдэй хиналтын постнууд муугаар хүдэлдэг. Тиихэдэнь совхозой партийна эмхи тэдэнэй хүдэлмэрие һэргээхэ гэжэ оролдоногүй. Парткомой секретарь Н. П. Мордовская саашадаа хэмжээ абахабди гэжэ оло дахин найдуулдаг, теэд хэһэн хүдэлмэринь харагдадаггүй. Совхозой хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшын тоосоое партком үнинэй шагнаагүй, абтаһан шиидхэбэринүүдэйнь дүүргэлтэтэй танилсадаггүй байха юм. Мүнөө ажахын арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшээр эдэбхитэй бэрхэ коммунист һунгагдаа. Мүн отделенинүүдэй постнуудай хүтэлбэрилэгшэд шэнээр томилогдоо. Тэдэнэй хүдэлмэреэ ябуулхадань туһалха хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, Онохойн совхоздо арадай хинагшадай хэхэ юумэн тон ехэ. Тус ажахын гарза хоролто жэл бүри дээшэлнэ, экономиконь һулаар табигданхай. Мүн аймагай модо үйлэдбэрилгын ажахынуудта хинагшадай анхарха юумэн ехэ. Теэд Хандагатайн ба Шулуутайн леспромхозуудай парткомууд хиналтын постнуудта анхарал хандуулдаггүй. Жэшээнь, һүүлэй гурбан һарын туршада Хандагатайн леспромхозой партийна организаци хинан шалгагшадтай нэгэшье зүблөө үнгэргөөгүй, зорилгыень тодо...оогүй байһаар. Тиихэдэнь хиналтын бүлэг түсэбгүй байжа, эдэбхигүйгөөр ажаллаһан зандаа. Тон иимэ байдал, мүн Шулуутайн леспромхоздо үзэгдэнэ. Эндэ, жэшээнь, хинагшадай суглаануудые бүхы олониитын дунда үнгэргэхын орондо партийна суглаануудтаяа нэгэдүүлдэг байха юм.

Арадай хиналтын бүлэг болон постнуудые гол түлэб коммунистнууд ударидадаг. Зүгөөр тэдэнэй зариман партийна даалгабаряа хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Гэхэтэй хамта, Загарайн аймагай олонхи партийна организацинууд хинан шалгагшадтайгаа нягта холбоо байгуулханхай, ажал хүдэлмэридөө бии байһан дутуу дундануудаа саг соогоо усадхахадань туһалдаг. Энэнь арадай хиналтын бүлэг болон постнуудай хүдэлмэреэ саашадань амжалтатайгаар ябуулхадань туһатай бшуу.

А. СТРЕКАЛОВСКИЙ,
Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй инспектор.

ЛЕНИНГРАД. Электро-хэмжэлгын аргануудые нарижуулга хадаа ороной элетроприборнуудые бүтээдэг предприятинуудай гол шэглэлынь болоно.

«Вибратор» гэжэ заводой эрдэм-шэнжэлгын таһагта нарижуулагдаһан приборнууд байгуулагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрдэм-шэнжэлгын таһагай электромонтажница, коммунис ажалай ударник Галина Попова шэнэ вольтметрнүүдые шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Танине ямараар ханганаб?

ҺАЙТАЙ, МУУТАЙ

...ин аймагай худалдаа най... ...хүдэлмэрилэгшэдэй зүб... ...хан болобо. Тэндэ Загарайн ...аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ ...Санжимитыпов аймпотреб... ...магазинуудай, ниитын ...хоолой предприятинуудай ...ариин ямар хэмжээндэ ...элидхэл соогоо ха...

...эрэгшэ жэлдэ аймагай ...дта 33 миллион түхэри... ...гү, али 1970 онойхидо ...2 миллион 700 мянган ...гөөр ехэ эд бараан худал... Онохойн, Шулуутайн, ...Ново-Ильинскын ОРС-... коллективүүд ажалдаа ...амжалта туйлаһан байна. Эдэ коллективүүд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ, мүн байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбүүдые үлүүлэн дүүргээ.

Загарайда 18 наймаалагшатай универмаг, Шэнэ-Бэрээндэ, Үнэгэтэйдэ хэдэн магазин, Элхидэ хилээмэнэй завод, Новоильинскдэ гурбан столово, овощ хадагалдаг склад болон бусад шэнэ барилганууд ашаглалгада оруулагдаа.

Гэхэтэй хамта, аймпотребсоюзай хүдэлмэридэ дутагдалнууд дайралдаһаар. Жэшээлхэдэ, Загарайн райпогой Дабаатын ба Үнэгэтэйн магазинуудта, Онохойн, Шулуутайн ОРС-ын магазинуудта кондитерска, макаронно хэрэгсэлнүүд, һүн, хилээмэн, тоһон таһалдадаг. Тиимэһээ ажалшадай зүгһөө элдэб гомдол, мэдүүлгэнүүд аймагай Соведэй гүйсэдком болон партийна органуудта ородог байна. Бухы 74 магазинайнь оройдоол 25-ниинь эд бараа наймаалха 1971 оной түсэб дүүргэһэн. Элдэб шалтагаанаар магазинуудай хаалтатай байха ушар олон. Тиигэжэ эд бараа наймаалга 400 мянган түхэригөөр доошолһон байна.

Онохойн ОРС-ын, Доодо-Тайлсын ба бусад магазинуудые шалгажа үзэхэдэ, дабһан, тамхин, хилээмэн гэхэ мэтэ үргэн хэрэглэлэй эд бараан үгы байгаа. Доодо-Тайлсын магазин наймаалагшагүй дээрэһээ гурбан һара соо суургатай байгаа. Эдэ бүхы дутагдалнуудһаа болоно, Загарайн аймпотребсоюз байгша онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэб 97,3 процент дүүргээ. Элхиин, Шулуутайн ОРС-нууд түсэбүүдээ баһал дүүргээгүй.

Гэхэтэй хамта, хүн зониие хангаха культура бирагүй, худалдаа наймаанай түрүү дүй дүршэл бүгэдын шадабари болгогдоногүй. Зарим наймаалагшад худалдан абагшадта муугаар хандаха, эдеэ хоол дутуу шэгнэхэ ушар үзэгдэнэ.

Ниитын эдеэ хоолой талаар абажа харабал, Шулуутайн, Онохойн, Элхиин ОРС-нуудай столовонууд хүдэлмэреэ муу бэшээр эмхидхэнхэй. Ажалшадай эрилтээр эдеэ хоолынь һайн шанартайгаар бэлдэгдэнэ.

С. ОЧИРОВ.

ГРАЖДАНСКА ОБОРОНЫН ЭДЭБХИТЭД

СУГЛААНАЙ ҺҮҮЛЭЭР

Үнгэрэгшэ жэлэй зунай эхиндэ партиин Бэшүүрэй райкомой болон аймгүйсэдкомой эхин партийна организациин коммунистнуудай суглаан дээрэ өөрынгөө ажал тухай коммунист Иванов тоосоо һэн. Партийна бюро хадаа кино харуулдаг аймагай зургаанние хүтэлбэрилэгшэ Леонид Климович Ивановые ёһын тэдыдэ шагнахаяа һанаагүйнь элитэ. Ушар юуб гэхэдэ, аймагай киносеть гражданска оборонодо зорюулагдаһан тусхай фильмүүдые хүн зондо саг үргэлжэ харуулжа байха уялгаяа мартажархёо бшуу.

— Хүнүүд иимэ фильмүүдээр огто һонирходоггүй, кинодо ябахаяа болишодог. Түсэбөө (мүнгэнэй талаар) дүүргэхэгүй аюул гарана,—гэжэ нүхэр Иванов алдуугаа сагааруулхые оролдоо һэн. Теэд коммунистнууд Ивановые шэрүүнээр шүүмжэлһэн, эндүүень заажа үгэһэн байна.

Суглаанай һүүлээр нүхэр Иванов гражданска оборонын аймагай штабай начальник Павловтай хамтын түсэб зохёожо, нэн түрүүн аймагай түб Бэшүүр тосхоной кинотеатр соо энэ асуудалда зорюулагдаһан кинофильмнүүдэй фестиваль соносхоһон юм. Кинофестиваль долоон хоногой туршада үргэлжэлэгдөө.

Удаань тус фильмүүд аймагай колхоз, совхозуудта харуулагдажа, үргэн олониитын анхарал хандуулһан байха юм.

Мүнөө Л. К. Иванов партийна суглаан дээрэ шүүмжэлүүлэгдэһэнээ һанажа, энеэбхилэн хэлэнэ:

— Тусхай фильмүүд тухай ондоогоор бододог болооб. Нүхэр ёһоной шүүмжэлэл гээшэ хоро хүргэдэг бэшэ ха юм.

Бэшүүрэй аймагта гражданска оборонын темэдэ зорюулагдаһан фильмүүдые харуулга үндэһөөрөө һайжаруулагданхай. Киногой урда тээ арба—арбан таба минута соо тусхай хөөрөөн үнгэргэгдэдэг ёһо заншал гуримшанхай. Хөөрөөнүүдые нютагай һургуулинуудай багшанар, хүдөөгэй мэргэжэлтэд, гражданска оборонын эдэбхитэд үнгэргэнэ.

Мартын һүүлшын үдэрнүүдтэ аймагай больницын дэргэдэ медсестрануудай бэлэдхэл дээшэлүүлгын һуралсал эмхидхэгдээ һэн. Бидэнэр тиихэдэ Л. К. Ивановтой уулзаа бэлэйбди.

— Медсестрануудые һургахамнай,--гэжэ ГО-гой аймагай штабай начальник Павлов хэлэбэ. Леонид Климович тодон абажа:

— Хэзээ?—гэжэ асууна.

— Мартын хори найманһаа...

— Эмшэлэгшэдтэ хабаатай тусхай фильм бии юм. Би мэнэ гэһээр Улаан-Үдэ хонходохомни. Эльгээг лэ.

— Ехэ һайн байгаа...

Игэжэ партиин райкомой болон аймгүйсэдкомой эхин партийна организациин коммунистнуудай шүүмжэлэл гражданска оборонын хэрэгые һайжаруулгада ехээр нүлөөлһэн байна.

«АНХАРАГТЫ! БЭШҮҮР ХЭЛЭНЭ...»

Вторнигой, четвергын, пятницын эртэ үглөөгүүр тарияашадай, малшадай, алба хаагшадай гэр бүхэндэ радио-соносхол зэдэлнэ: «Анхарагты! Бэшүүр хэлэнэ...» Игэжэ аймагай радиостуди заншалта дамжуулгаяа эхилдэг. Студи гражданска оборонын асуудалнуудта анхаралаа саг үргэлжэ хандуулна.

— Бидэ тусхай түсэбэй ёһоор иимэ дамжуулгануудые хэнэбди. Тус түсэбнай партиин райкомой агитаци болон пропагандын таһагта баталагдадаг,—гэжэ нүхэр Павлов хөөрэнэ.

Ябажа байгаа жэлэй гурбан һара соо нютагайнгаа радиогоор аймагай штабай начальник Павлов, Бэшүүрэй дунда һургуулиин багша Петров, аймагай санэпидстанциин главна врач Дворникова гэгшэд лекци уншажа, шагнагшадые ехэтэ һонирхуулаа.

— Иимэ дамжуулганууд аша туһатай, хэрэгтэй,—гэжэ Хёлгын совхозой директорэй орлогшо Баженов, СПТУ-5-най багша Варфоломеев гэгшэд хэлэнэд.

Гражданска оборонын асуудалаар радио-дамжуулга эмхидхэлгэдэ нютагай студиин корреспондент - эмхидхэлшэ Александра Аверьяновна Ткачева харюусалгатайгаар хандана.

БЭРХЭ ПРОПАГАНДИСТ

Аймагай «Бичурский хлебороб» газетын редактор Григорий Иванович Громовой кабинет соо һуунабди. Редактор ээлжээтэ номерой түсэб тухай хөөрэнэ:

— Энэ номерто «Гражданска оборонo — бүгэдэ арадай хэрэг» гэһэн рубрика доро «Бактериологическа зэбсэг» гэжэ гаршагтай статья толилхобди. Урдань «Ядерна ба химическэ зэбсэгүүд» тухай материалнууд тунхаглагдаа һэн.

Тус газетын редакци хэлэгдэжэ байгаа асуудалаар статьянуудые, корреспонденцинүүдые толилжо эхилһээр үнинэй.

Редакциин хүдэлмэрилэгшэд иимэ тусхай материалнуудые бэлдэхэдээ, юрын ажалшадта ойлгосотой байхын тула ехээр оролдодог юм. Мүн статья бүхэндэ зурагууд үгтэдэг.

Игэжэ аймагай газетын редакци гражданска оборонын асуудалаар найдамтай пропагандист болонхой.

К. ИЛЬИН,
гражданска оборонын республиканска штабай начальнигай пропагандын талаар туһалагша.

МҮНӨӨ ШУШЕНСКАДА

...0 оной апрельдэ Шушен... ...нээгдэһэн «В. И. Ленинэй ...ытэ сүлэлгэдэ байһан ту... ...музей-заповедник гурба... ...табараа угтахань.

...ьянов, Петрова гэгшэдэй ...гуудта байрлажа, В. И. ...эй гол шухала хүдэлмэ... ...рэ бэшэһэн уень адлир... ...р харуулагдана. Архи... ...нүүд — һэльбэн шэ... ...шэд, искусство шэн... ...шэд, этнографууд за... ...гые XIX зуун жэлэй ...иин хүдөөгэйхидэй ажа... ...тай адлирхуу болгоо. ...һаа, Псковһоо, Новго... Суздальһаа уригдаһан ...уран гартад—модошо, ...дархашуул, шулуу... ...урдын барилгашадтал ад... ...ряашадай сарай, һарабша ...бусад байрануудые, Ле... ...байһан тэрэ үеын Шу... ...волостиин захиргаанай ...нэгэшье хададаһагүйгөөр ...

...ан музей-заповеднигтэ ...выставкэ нээгдээ. Н. Жу... ...Белоус, В. Михайлов, ...ханаев, М. Сидоров болон ...уран зураашадай 38 бү... ...зохёолнууд Шушенска ...ционер И. Рехловой эм... ...нэгэ выставкэдэнь та... ...тай. Элдэб зурагууд Вла... ...Ильичэй ажабайдалда, ажал ябуулгада зорюулагданхай. Музей-заповеднигтэ үгтэһэн бэлэгүүд нүгөөдэдэнь харуулагдана.

Хабарай эдэ үдэрнүүдтэ Шушенскада хүн зон олон. Гурбан жэлэй туршада сүлэлгэдэ байхадаа, марксис парти байгуулха эмхидхэлэй түсэб табиха тухай һанаашалжа эхилһэн Ильичэй ажаһууһан газарнуудые харахаяа хүдэлмэришэд, таряашад, эрдэм наукын, соёлой ажал ябуулагшад ороной бүхы газар нютагуудһаа иишэ ерэнэ.

Шушенска музей-заповеднигэй нээгдэһэнһээ хойшо хахад миллион шахуу хүн эндэ орожо хараа. Һанамжануудай дэбтэртэ айлшад һанаһанаа бэшэдэг юм. Ород, узбек, украин, латыш, белорус, казах, коми арадай түлөөлэгшэд эндэ бэшэһэн байна. Француз, англи, болгар, польско, испан, чешскэ болон бусад хари гүрэнүүдэй хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн мүрнүүд мүн лэ эндэ бии. Хүнүүд агуу ехэ Лениндэ дуратай байһанаа иигэжэл мэдүүлнэ бшуу.

А. ЩИГЛЕНКО,
ТАСС-ай корр.

Красноярска хизаарай Шушенска тосхон.

НЮТАГАЙ ТҮҮХЭ МҮНХЭЛЭГДЭНЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой түб Хушуун-Үзүүр тосхоной музей долоон жэлэй саана байгуулагдаһан. Хизаар ороноо шэнжэлэгшэдэй «Бэдэрэлгэ» гэжэ клубай соведэй гэшүүд—эдир һурагшад, комсомолшууд, залуу колхознигууд, алба хаагшад, пенсионернүүд урданай, мүнөөнэйшье хомор элдэб зүйлнүүдые музейдэ бэлэглэжэ, тэрэниие байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Бүхы экспонадууд бултадаа зохидхоноор, эмхи гуримтайгаар табигданхай байдаг. Энэ музейдэ хужарлан харамаар юумэн олон бии.

ТҮҮХЫН БУЛАН. Асари томо мамонтнууд, зэрлиг хони, ямаад, хурса һоёо шүдэтэй элдэб ан арьяатан эртэ урда сагта Түгнын талада ажамидардаг байһан түүхэтэй. Нютагай музейдэ табигдаһан амитадай олон тоото томо араг яһанууд энээн тушаа гэршэлжэ үгэнэ.

Урда сагай буряадуудай гэр доторхи хэрэгсэл болон ажахын зэр зэмсэгүүд, элинсэг хулинсагаймнай үмдэжэ ябаһан хубсаһа хунар, зүүбшэ зүүдхэлнүүд олоной анхарал татадаг. Уран гарта дархашуулай модоной үндэһөөр бүтээһэн уур нюдүүр, аяга табагууд табяатай.

ХИЗААР ОРОНОО ШЭНЖЭЛХЭ БУЛАН. Түрэл нютагайнгаа ой тайга, тала дайдаар аяншалхадаа һурагшадай оложо асарһан элдэб янзын үнгэтэ шулуунууд, урданай сэрэгшэдэй барижа ябаһан һэлмэ, годлинууд, хаанта засагай ба мүнөөнэй зэд, мүнгэн монетэнүүд, саарһан мүнгэнүүд энэ буланда олоор табяатай.

АЛДАР СОЛЫН БУЛАН. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ «Знамя Ленина» колхозой баатар хүбүүдэй эгэршэгүй эрэлхэг зориг харуулһан фото-зурагууд, орден медальнууд эндэ табяатай. Энэ колхозой хүбүүдэй дайшалхы намтар тухай бэшэгдэһэн альбомые иран уншахада һонин. «Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда 176 хүн тус колхозһоо мордоһон байгаа. Тэдэнэрэй 105-ниинь дайнда баатарай үхэлөөр унаһан, 71-ниинь амиды мэндэ түрэл нютагтаа бусажа ерээд, амжалтатай һайнаар ажаллажа, зол жаргалтай ажаһуудаг» гээд энэ дэбтэр соо хэлэгдэнэ.

Түгнын баатар хүбүүн, алдарта снайпер Цырендаша Доржиевые танихагүй хүн үсөөн лэ байха. Дайшалхы арба найман һара соо тэрэ 270 фашистые һүнөөжэ шадаһан гэжэ эндэ бэшээтэй.

СОЕЛОЙ БУЛАН. Хаанта засагай үедэ Түгнын талада хоёр дасан байһан. Энэ хоёр дасанда 600-гаад лама хубрагууд сан хэнгэрэг сохижо, зоной хүзүүн дээрэ таршалжа байһан. Мүнөө үедэ табан клуб, долоон һургуули, хоёр интернат һургуули, саад-ясли, байрын 420 гаран шэнэ гэр эндэ баригданхай. «Знамя Ленина» колхозой хүн зоной ажабайдал болбосон түхэлтэй, баян дэлгэр болонхой юм. Соёлойнгоо байшанда ошожо, кино, концерт хаража гү, али библиотекэдээ ном, журнал, газетэнүүдые уншажа, сүлөөтэй сагаа колхознигуудай үнгэргэдэг байһые фотомонтаж харуулна.

«МАНАЙ КОЛХОЗ» ГЭҺЭН БУЛАН. Түрүүшын «Улаан-Туяа» колхоз 1931 ондо тогтоһон байгаа. Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд байһан Ракша Цыренов, Дашабыл Будаев гэгшэдэй ажалай намтар, фото-зурагынь эндэ бии юм.

Олохон жэжэ колхозууд хамтаржа, мүнөө томодхогдоһон «Знамя Ленина» колхоз болонхой. 1959 онһоо хойшо тус ажахы миллионерэй тоодо ороһон. Мүнөө энэ колхоз 30 мянга гаран хонитой, 2000 эбэртэ малтай, 500-гаад адуутай, 72 трактор, 37 комбайнтай, 29 автомашинатай, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, республикын баян ажахынуудай нэгэн болоно.

Аха дүү монгол арадай түүхэдэ зорюулагдаһан шэнэ булан эндэ һаяхан нээгдээ. Буд дээрэ нэхэжэ оёһон Сүхэ-Баатарай портрет болон мүнөө үедэ монгол арадай социализмын замаар амжалтатай дабшажа ябаһые харуулһан альбом, брошюранууд эндэ табигдаа. Колхозой түрүүлэгшэ Ц. Семенов эдэ бүгэдые музейдэ дамжуулан үгэһэн байна.

Колхознигууд, алба хаагшад, һургуулиин һурагшанар музей харахаяа ходо ерэдэг юм. Тэдэнэр урда сагай байдалтай мүнөө үеын байдалые сасуулжа үзэхэдөө, түрэһэн нютагайнгаа хүгжэлтэ тухай ехэ юумэ ойлгожо абадаг байна. Тиимэһээ энэ музей ургажа ябаһан үетэниие Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн үүргэ дүүргэнэ гээшэ.

Д. ДАМБИЕВ.

Венгриин ниислэл хото энэ жэлэй май һарада Будапештын заншалта яармагта айлшадые угтан абаха ...а. Выставкын талмай дээрэ бэлэдхэл хэгдэнэ. Эндэ ха...даха оронуудһаа экспонадууд орожо байна.

МТИ—ТАСС-ай фото.

Социалис оронуудаар

ПРАГА. (АПН-эй корр). Чехословакиин хүдөө ажахын кооперативууд хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэри захалаа. Тэрэниие хаһа саг соонь, ехэ аша үрэтэйгөөр үнгэргэлгэдэ үндэр бүтээсэтэй совет ба поляк машинануудай ехэ парк туһална.

1948 ондо коллективизациин эхилһэн сагһаа хойшо орооһо таряа үйлэдбэрилгын жэлэй дундуур хэмжээн Чехословакида 1,7 миллион тонноор, мяхан — 34000 тонноор нэмээ.

Хахалагдадаг газарай гектар бүридэ мяха абалгаар ЧССР хүгжэнги хүдөө ажахытай гүрэнүүдэй тоодо оронхой.

Хүдөө ажахыгаа тусхай мэргэжэлтэй болгохо хүдэлмэри мүнөө ЧССР-тэ ябуулагдана. Үндэгэ, мяха, һү абаха комплекснууд байгуулагдана.

ОВОЩОЙ ФАБРИКА

СОФИ. (АПН — «София-пресс»). Ажалай үдэрэй дүүрэһэн тухай гудогой соностобошье, пазарджигай теплицэнүүд гэжэ нэрлэгдэдэг «овощой фабрикадахи» хүдэлмэри үргэлжэлһөөр байба. Бүлеэн уһа сорогонууд худар урадхуулдаг реле оньһон аргаар хүдэлгэгдэнэ, гэр байрануудта сэбэр агаар оруулагдана, агрономой зохёоһон программын ёһоор уһан сүршэгдэн сасагдана. Ургасада ямаршье аюул ушаруулнагүй—бүхы юумэниинь баран харааалагданхай, бодомжологдонхой. Хабартаа мүндэрэй оробошье, теплицэнүүдэй шэл эбдэрдэггүй. Юуб гэхэдэ, дээдэ рамануудынь эбдэрхэгүй шэл хушалтатай. Пазарджик шадархи бүлэг теплицэнүүд — орон доторхи эгээн ехэнь болоно. «Булгарплод» гэжэ предприятида хабаатай эдлүүринүүд 360 гектар теплицэтэй. Тиимэһээ үбэлэй огородой эдеэн дэлхэй дээрэ эгээн ехээр эндэ гаргагдана.

Ажахыгаа эршэтэй түргэнөөр хүгжөөһэн дээрэһээнь теплицэнүүдэй овощой ургаса тон ехэ байдаг. Пазарджигайхид 1 гектар шэллэгдэмэл талмайһаа 250—280 тонно үгэрсэ, 90—110 тонно помидор, 60—70 тонно перец хуряадаг. Арбуза, дыни, клубника, виноградые теплицэнүүдтэ тариха арга боломжо шэнжэлэгдэнэ.

МОНГОЛ ОРОНОЙ ЗӨӨЛЭН АЛТАН

УЛААН-БААТАР. (АПН-эй корр). Чамар үүлтэрэй хонид Монголдо үнинһөө мэдээжэ юм. Нооһонойнгоо шанарай, утын талаар ондоо үүлтэрэйхиһээ булюу. Гэбэшье хонидой үдэсэ бирагүйшэг, үүлтэр — тогтуурнгүйшэг. Үүлтэртэ мал үдхэдэг Байдрагай станциин олон жэлдэ шэлэн үдхэһэн хонид чамар гэжэ юрын монгол эхэ хонидой эрхим шэнжэнүүдые абаһан байха юм. Шэнэ үүлтэрэй хонид тарган мяха, ковёр болохо нооһо үгэлгөөрөө технологическа эрилтэнүүдтэ хүсэд харюусамаар юм. Эдэ хонидой нооһон бүд болгогдохоодоо ялаганажа байдаг. 200 шахуу толгой иимэ хонид орон дотор бии.

Шэнэ үүлтэрэй хонидыень Советскэ Союзай эрдэмтэд үндэрөөр сэгнэнэ. Харин олон гүрэнүүд энээндэ анхаралаа мүн лэ хандуулна. ГДР-эй мэргэжэлтэдэй туһаламжаар баригдаһан фабрикада эдэ хонидой нооһоор ковёр нэхэнэ.

ЗАЛУУ ХАЛААН

ГАВАНА. (АПН — Пренса латина). Камагуэй провинци Кубын элдин баян нютаг гэжэ тон зүб тоологдодог. Эндэ саахарай тростнигһоо гадна, рис, овощ таридаг, мал үдхэдэг. Провинциин хүдөө ажахын 11 мянга үлүүтэй хүдэлмэришэд партануудта һуубад. Хүрьһэ элдүүрилгын, ургамалай, таряалангай хоротодтой тэмсэдэг һалбаринуудта хүдэлхэ мэргэжэлтэд болохо гэжэ шармайна. Олон тоото хүбүүд, басагад хэшээлнүүдээ хээрэ үнгэргэнэ. Эдэ хэд бэ гэбэл, ерээдүйн трактористнар, механизаторнууд болоно. Шухала мэргэжэлнүүдтэ залуушуулые һургаха гэжэ оролдон, хүдөө ажахын управлени, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюз баян дүршэлтэй хүдэлмэрилэгшэдые энэ хүдэлмэридэ элсүүлнэ.

С. МАРРЕРО,
Кубын журналист.

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА ТУҺАЛХА ЗОРИЛГООР

БУДАПЕШТ. (АПН — «Будапресс»). БНР-эй хүдөө ажахын ба эдеэ хоолой промышленностиин захилаар, хүдөө ба ой модоной ажахын, эдеэ хоолой промышленностиин ерээдүйн хүдэлмэрилэгшэдэй һуралсалда хэрэглэгдэхэ хэдэн арбаад кинолентэнүүд орон дотор жэл бүри буулгагдана. Жэшээнь, наран сэсэг болбосоруулха, мангир тариха, саадтай томо ажахынуудай хэрэглэхэ онол арганууд, бууса шадарай участогуудые һайнаар ашаглаха тухай фильмүүд һүүлэй үедэ экран дээрэ гаранхай.

Венгриин һуралсалай фильмүүд хилын саанашье магтуулна. Тэдэнэй олониинь уласхоорондын элдэб фестивальнуудай Хүндэлэлэй дипломууд ба шагнал хайрануудта хүртэнхэй.

КООПЕРАТОРНУУДАЙ ОЙН БАЯРАЙ ЖЭЛ

БУХАРЕСТ. (АПН-эй тусхай корр.). Румыниин таряашад гайхамшаг ойн үдэрые—хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй эмхидхэгдэһэн 10 жэлэй ойе мүнөө тэмдэглэжэ байна. Кооператорнууд 9 миллион үлүүтэй гектар эдлүүриин газар ашаглана.

Оньһожоруулга хангаһанай, үтэгжүүлгэ ба ирригаци хэрэглэһэнэй ашаар газар таряалангай үрэжэл бүри дээшэлнэ. Мүнөө ороной поли дээгүүр 114 мянган трактор, 48 мянган комбайн ба бусад олон техникэ хүдэлнэ.

Ф. АНГЕЛИ.

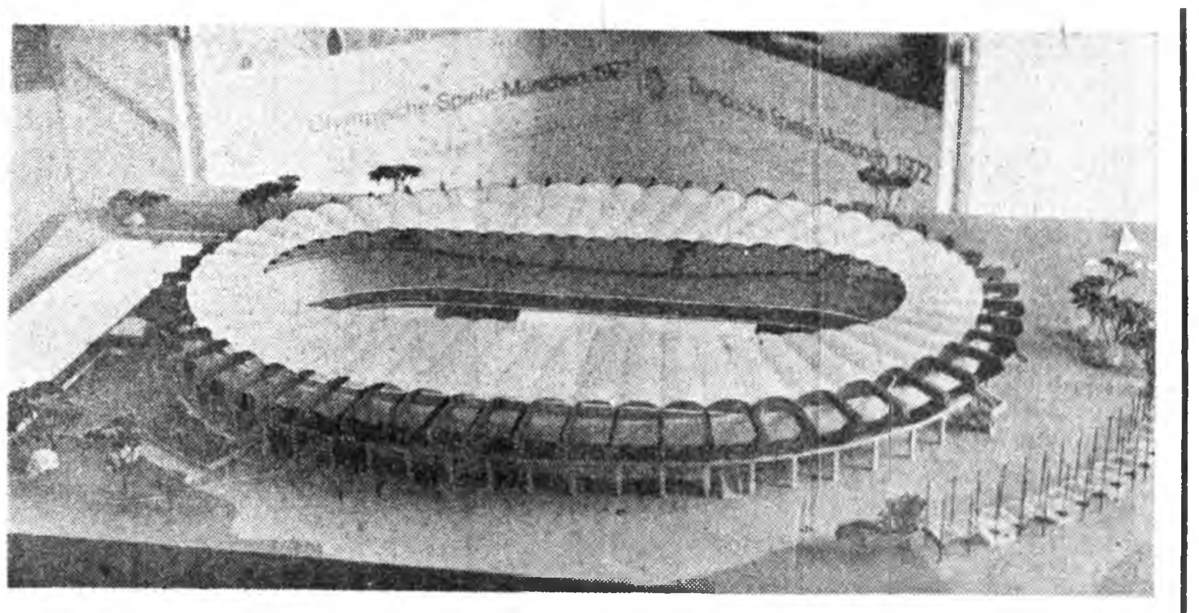

МОСКВА. Мюнхендэ болохо зунай Олимпийскэ XX наадануудта зорюулагдаһан выставкэ СССР-эй уран зураашадай Союзай выставкын зал соо нээгдээ. Спортивна байшангуудай македууд, плакадууд, фотографинууд эндэ харуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: велосипедээр урилдаанай болохо паркын макет. Трибунануудтань 5.000 харагшад багтаха. Наранай хурса элшын тудахагүйгөөр дээгүүрээ хушагдаа.

ТАСС-ай фотохронико.

НАЙДАМТАЙ ХАЛААНДАА АМЖАЛТА ХҮСЭЕ

РОССИН федерациин область, республика, хизаарнуудай һургуулинуудай һурагшадай суглуулагдамал команданууд хабарай амаралтын үе соо хаа на яанагүй спортоор мүрысөө һэн. Зонын мүрысөөндэ эдэбхитэй хабаадалсаһан манай республикын һурагшад тухай хөөрөөгөө боксһоо эхилхэм.

БОКСООР РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй түгэсхэлэй наадан Минеральные воды городто үнгэрһэн юм. Тэндэ хүбүүднай яһала һайн, амжалтатай наадаһан. Захааминай аймагай һургуулиин 10-дахи классай һурагша Саша Дугаров финалда ороһон аад, харамтайгаар булигдажа, 2-дохи һуурида хүртэхэ баатай болоо. Тэрэншье, манай һанахада, омогорхомоор дүн. Юуб гэхэдэ, Саша болон бусадшье хүбүүднай Россин федерациин мүрысөөнүүдтэ нэгэнтэ бэшэ хабаадажа, дүй дүршэлтэй болоһон, боргожоһон боксёрнуудтай уулзаа хаям.

МИНЕРАЛЬНЫЕ воды хотоһоо холо бэшэ оршодог Пятигорскдо столой теннисээр түгэсхэлэй наадан үнгэрэгдөө. Аха дүү Миша, Наташа Серышевтэн, Таня Марчукова болон Володя Коренев гэгшэд тэндэ түрэл республикынгаа нэрэ түрэ хамгаалаа.

Улаан-Үдын 40-дэхи һургуулиин 4-дэхи классай һурагша Наташа Серышева 3-дахи разрядай спортсменка юм. Финалда ороһон 64 түлөөлэгшэдэй дунда тэрэ наһаараа эгээл багань байһан. Нилээд дүй дүршэлтэй болоһон, өөрһөө эгэшэ басагадаар Наташа тэн тэрээ наадажа, нүхэдөө, тренерээшье баясуулаа һэн.

1-дэхи разрядай гурбан басагадые бэлэхэнээр шүүгээд, 1971 оной Европын чемпионка Татьяна Фердмандэ Наташа түрүү һуурияа алдаһан байна. Тиигэбэшье Россин Федерациин эдир 25 эрхим теннисткэнүүдэй дунда Наташа Серышевагай нэрэ дурсагдахал ёһоороо дурсагдаа.

Наташын аха Миша мүн лэ амжалтатай ябаа гэхэ гү, али 14—15 наһатай хүбүүдэй дунда тэрэ 2-дохи һуури эзэлээ.

* * *

УДААДАХИ мүрысөөнэй болоһон газар—Свердловск хото. «Пионерэй үүр хираанда—мүнгэн коньки» гэжэ шанда хүртэхын түлөө эндэ үнгэрһэн шанга тулалдаанда 26 команда суглараһан байна. Улаан-Үдын 40-дэхи һургуулиин эдир конькишад эндэ түрэл Буряадаа нэрлүүлхэ золтой байгаа. 10—12 наһатай басагад, хүбүүдэй дунда Галя Агофонова, Витя Турчанинов гэгшэд түрүү һууринуудта хүртөө һэн.

Хоёр үдэр үргэлжэлһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, манай республикын эдир спортсменүүд командаараа 2-дохи һуурида хүртэһэниинь ехэтэ һайшаама байһан. Ленинградай һурагшадта миил 6 секундаар гартаһамнай харамтай байгаа.

Конькигаар России түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ шалгарагшадта Олимпиин 6 дахин чемпион болоһон Лидия Скобликова дур... шангуудые барюулаа.

* * *

БАРНАУЛДА вол... мүрысөөн болоо һэн. ... най аймагай Баян-гол һу... һургуулиин суглуулагдам... манданууд тэндэ Алтай... заар, Новосибирск бол... тын областьнуудай, ... АССР-эй командануу... заа. Тиихэдээ басагадай... химлэжэ, хүбүүднай ... һуурида хүртэһэн байна.

Волейболоор зонын ... сөөндэ басагадаймнай ... дын илаһан ушар—гор... жалта, түрүүшын ... илалта мүн. Тиимэһээ ... дын тренер В. М. Зверь... ритой үүргэ онсо тэмдэ... Тэрэнэй хүтэлбэри доро ... һан Баян-голой һург... волейболистканууд ... республикынгаа чемпион... һон юм. Харин мүнөө ... зонодо түрүүлбэ.

Спортын үргэн зам... раһан эдиршүүлдээ—... тай халаандаа шэнэ ам... хүсэе.

В. ПЛУ...

СУГЛУУЛАГДАМАЛ КОМАНДА ХҮСЭ ШАДАЛАА ТУРШАНА

ФУТБОЛ

Мүнөө найман команда үлөөд, Европын чемпионадта мүрысэжэ захалхань. СССР-эй суглуулагдамал командын футболистнууд апрелиин 30-да Югославиин футболистнуудтай уулзаха. Энэ мүрысөөндэ бэлдэн, совет футболистнууд Болгариин, Перугэй командануудтай нүхэрэй ёһоной уулзалга хэһэн байгаа. СССР-эй суглуулагдамал командын ямар бэлэдхэлтэй байһан тухай спортивна шэнжэлэгшэ Валерий Березовский хөөрэнэ.

Байгша оной футболой сезон уласхоорондын мүрысөөнүүдээр баян юм. Европын чемпионат: совет команда чемпионадай түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха. Олимпиин наадануудः мүн лэ эндэ манай Эхэ ороной футболистнууд шангай һуури эзэлхын түлөө тэмсэхэ хараатай. Дэлхэйн ээлжээтэ чемпионат: энээндэ хабаадахын тула шэлэн абталгын түрүүшын нааданууд энэ жэлдэ эхилхэ юм. Бразилида болохо мүрысөөн угаа һонирхолтой—журналистнууд тэрэниие дэлхэйн бага чемпионат гэжэ дэмы нэрлээгүй байха.

Жэлэй турша соо эдэ бүхы мүрысөөнүүдтэ хабаадаха гээшэ нэгэ командада бэрхэшээлтэй бэшэ аал?!

Энэмнай нэгэ сезондо нилээд олон гээшэ ааб даа. Али бүхы командын намтарые хаража үзэхэдэ, зарим жэлнүүдтэ команданууд бүришье олон маада үнгэргэжэ, амжалта илалтануудые туйлахаһаа гадна, бүдэрөөд абаһан гэхэ гү, али урагшагүйдэһэншье ушар үзэгдэнэ. Иимэ харюусалгатай сезондо команда эртээнһээ эршэмтэйгээр бэлэдхэл хэхэ ёһотой.

Энэ жэлдэ СССР-эй суглуулагдамал команда февраль-март һарануудта һорилгоёо хэжэ эхилһэн байгаа. Үбэлэй сагта бэлэдхэл хэхэ гээшэ совет футболистнуудта таарамжагүй бшуу. Хэдэн жэлэй турша Европын кубогуудта хүртэхын түлөө нааданда хабаадалсадаг СССР-эй суглуулагдамал команда, мүн клубай команданууд ходоодоо саһатайда һорилгоёо захалдаг байха юм.

Шэнэ сезоной эхилхэдэ СССР-эй суглуулагдамал команда таарамжагүй сагуудта наадаха баатай болоо. Март һарада футболистнуднай Болгариин суглуулагдамал командатай, харин апрельдэ Перугэй суглуулагдамал командатай уулзаһан байна. СССР-эй суглуулагдамал командын шэнэ ахалагша тренер Александр Пономарев нёдондо жэлэй эсэстэ командые даажа абахадаа, олимпийскэ суглуулагдамал командатай хоёр жэлэй хугасаа соо хүдэлхэдөө олоһон дүй дүршэлһөө арсаагүй. Гэхэ зуура, абари зангыень, мэргэжэл шадабариинень һайса мэдэхэ болоһон футболистнуудаа национальна командын бүридэлдэ оруулһан байна.

Эгээл иимэһээ Болгариин ниислэл хото Софида ороной национальна командатай уулзахынгаа урда тээ Александр Пономарев, тэрэнэй туһалагша Николай Гуляев 30 гаран футболистнуудые һорилгодо хабаадуулха ушартай болоо һэн. Тиин Софида болоһон мүрысөөнэй һүүлээр Гуляевай сэхэ рууһь иигэжэ мэдэрһэниинь буруу бэшэ: «Даб дээрэ командымнай гол бүридэл хүсэд элирээгүй байһаар...»

Киевэй «Динамын» Матвиенко, Ереванай «Арарадай» Иштоян, Тбилисиин «Динамын» Гуцаев, Москвагай «Динамын» Кожемякин гэгшэдые тренернүүд Софида болоһон мүрысөөндэ хабаадуулһан байгаа. Киевтэ Перугэй суглуулагдамал командатай уулзахадаа, Москвагай «Спартагһаа» Абрамов, Киевэй «Динамаһаа» Фоменко, Трошкин, ЦСКА-һаа Копейкин, Львовой «Карпадһаа» Козинкевич гэгшэд уригдаһан байха юм. Эдэ залуу футболистнууд олимпийскэ командын бүридэлдэ орожо, Пономаревой хүтэлбэри доро һорилго хэһэн намтартай. Эдэнэр лэ Олимпиадын түгэсхэлэй нааданда хабаадаха эрхэ СССР-эй суглуулагдамал командада олгоо һэн. Теэд мүнөө залуу футболистнуудай национальна суглуулагдамал командын бүридэлдэ ёһо руугаа оруулагдаһыень ганса наадан хаанаһаа гэршэлжэ шадахаб даа.

Вратарьнууд Рудаков, Банников, хамгаалагшад Дзодзуашвили, Хурцилава, Капличный, Истомин гэгшэдэй дүршэл шадабаритай байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Суглуулагдамал командын капитан Шестернев үбдэгтөө операци хүүлээд, командадаа бусажа ерээдүй байһаар. Гэбэшье тэрэнэй бэень һайн, һорилго хэжэ эхилээ, тиимэһээ һаяар командадаа бусажа ерэхэ байһаниинь дамжаггүй.

Хабар эртүүр хамгаалалтада туһалагшад, добтолоогшод үшөөл бэеэ һорижо үрдеэдүй байдаг гээшэ. Энэ талаар эгээн лэ таарамжатай вариант даб дээрэ олдоогүй байһаар. Мүнөө Москвагай динамынхид Европын кубок эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсахаяа бэлэдхэл хэнэ. Хамгаалалтада туһалагша Долматов, добтолоогшо Еврюжихин клубайнгаа командада наадалсажа байнхай. СССР-эй суглуулагдамал командын добтолоогшо—Киевэй «Динамын» Бышовец удаан саг соо үбдэжэ, хүсэд һайнаар һорилго хэжэ захалаагүй. Мүнтян Колотов хоёр хамгаалалтада туһалалсалгада саг үргэлжэ хабаадалсана. Добтолоогшод хүсэд бүридхэгдөөгүй. Магад, энэ ушар шалтагаанһаа тренернүүд ороной чемпионадай түрүүшын мүрысөөнүүдтэ һайнаар наадаһан Бакугай «Нефтчин» добтолоогшо Банишевскиие суглуулагдамал командын бүридхэлдэ дахинаа оруулха баатай болоо ха.

Теэд мүнөө тренернүүдэй ямар хараа бодолоор хүтэлбэрилэгдэжэ, командаяа түгэс бүридүүлхэ байһаниинь мэдэгдэнэгүй.

Югославиин суглуулагдамал командатай хоёр дахин уулзалга шухала удхатай юм. Юундэб гэхэдэ, эдэ нааданда илажа гараал һаа, Европын чемпионадай түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэтэй болохо бшуу. Хоёр командын бэрхэшээл түбэгүүдые дабажа гараха хүсэл зоригтой, дүй дүршэлтэй байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Эдэ уулзалганууд совет футболистнуудай суглуулагдамал командын бэлэдхэлэй зүб байһые элирхэйлэн тодорхойлхо байна. Нааданай дүнгүүдһээ саашанхи хараа түсэб тодорхойлогдохо.

Совет командын нааданай хойноһоо Югославиин тренернүүд хёрхо наринаар хинана. Болгариин суглуулагдамал командатай Софида уулзахадань, тэдэнэр футболистнуудаймнай наадые мүн лэ хараһан байгаа. Совет командын энэ уулзалга тухай Югославиин суглуулагдамал командын ахалагша тренер Вуядин Бошковой һанамжа һонирхолтой. СССР-эй суглуулагдамал команда бүхы арга боломжонуудаа энэ нааданда элирүүлэн гаргажа шадаагүйшье һаа, өөрын онол аргатай, орёо хурса тэмсэл хэхэ хүсэл зоригтой команда байһанаа харуулаа гэжэ Бошков тэмдэглээ. Нёдондонойнгоо хэмжээндэ хүрөөгүйшье байгаа һааһь, Колотовой һүбэлгэн хурса наадые Бошков онсолон заа-һан байна. Хурцилава, Федотов һайнаар наадаа гэжэ тренернүүд анхаралаа хандуулаа. Совет суглуулагдамал командын вратарь Рудаков бата найдамтайгаар наадаһан байна гэжэ Бошков магтаба.

Мүнөө Пономарев Гуляев хоёр ямар асуудалнуудые шиидхэхые хараалнаб? Бүхы суглуулагдамал командануудай бүхы тренернүүдэй һанаае ходоодоо зобоожо байдаг асуудалнууд лэ тэдэнэй ухаан бодолһоо гараагүй байһаниинь элитэ. Командаяа хайшан гэжэ, ямар аргаар бэлдэжэ, уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ, оронойнгоо түрүү һуури эзэлэлтын наадануудта амжалта илалта туйлаха гээшэб гэжэ бодомжолжо, һанаашалжа байгаа ааб даа. Европын чемпионадай, олимпийскэ наадануудай жэлдэ юун тухай түсэблэлтэйб!

В. БЕРЕЗОВСКИЙ.
(АПН).

НЬЮ-ЙОРК

ЭЭЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ДАЙЕ БУРУУШААНА

ТАСС

Вьетнамда боложо байһан ээрхэг түримхэй дайе үргэдхэлгэдэ эсэргүү ябуулганууд Холбоото Штадуудта болоно.

Юта штадай Солт-Лейк-Сити хотодо болоһон демонстрацида хабаадаһан 2 мянга гаран хүн шуһата дайе буруушаажа байһанаа мэдүүлбэ.

Огайо, Мичиган, Калифорни штадуудай университедүүдтэ дайнда эсэргүү митингнүүд болоно. Бостон хотын дээдэ һургуулинуудай студентнэр ДРВ-гэй нютагуудые бомбодолгоёо дары болюулха, Зүүн-Урда Азиһаа американ бүхы сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ табина.

Дайнда эсэргүү демонстрацинууд США-гай хэдэн сэрэгэй баазануудта боложо үнгэрөө.

НЬЮ-ЙОРК

МОНОПОЛИНУУДАЙ АША ТУҺАДА

ТАСС

США-гай правительст... экономическа политика т... түрүүлэн томо ехэ моно... нуудай аша туһада зорю... данхай. Америкын ехэ ... нуудай нэгэн—«Ферст ... сити бэнк оф Нью-Йорк» ... банкын тунхаглаһан эконо... ческа шэнжэлэлгын ... байгша оной түрүүшын ... һарын хугасаа соо США... 669 ехэ корпорацинуудай ... олзо 12 процентээр гэхэ... али 3 миллиард 562 милл... 200 мянган доллароор нэмэ... байна.

Эдэ хоолой зүйлнүүдэй ... бараанай үнэ сэнгэй ... һэнһөө, хүдэлмэригүйшүү... олошорһонһоо Холбоото Ш... дуудай монополинуудай ... олзо ургана бшуу.

БӨНН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ НЕМЕЦКЭ СОЮЗАЙ УРЯА

ТАСС

Эб найрамдалай немецкэ союз (НСМ) гэдэг парти мэдүүлгэ тунхаглахадаа, Советскэ Союз ба ПНР хоёртой ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые Бундестагай эсэслэн баталалгые дэмжэжэ тэмсэл ябуулха уряатайгаар ФРГ-гэй түрүү үзэлтэй бүхы хүнүүдтэ хандаба. «Эдэ договорнууд, — гэжэ НСМ тэмдэглэнэ,— эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, социалис дэбжэлтын аша туһада харюусана. Тиимэһээ тэдэ эсэслэн баталагдаха ёһотой».

БӨНН

БУНДЕСТАГАЙ КОМИССИИН ШИИДХЭБЭРИ

ТАСС

Гадаадын хэрэгүүдэй талаар Бундестагай комисси Советскэ Союз Польшо хоёртой ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектнүүдые зүбшэн хэлсэлгээ апрелиин 25-да дүүргэбэ. Эдэ договорнуудые эсэслэн баталхыень Бундестагта зууршалха гэһэн шиидхэбэри комисси абаа. Правительственна нэгэдэлэй партинуудай — СДПГ, СВДП — түлөөлэгшэд энэ шиидхэбэри баталан абахын түлөө, харин правительствада ороогүй партинуудай — ХДС/ХСС — комиссинуудай гэшүүд буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, дуугаа үгэбэ.

Бундестагай хуули гаргаха комисси хоёр хуулиин проектые апрелиин 14-дэ һайшаан дэмжээ һэн. Иигэжэ Бундестагай парламентын комиссинуудта эдэ документнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ дүүрэбэ. Тэдэ эсэслэн зүбшэн хэлсэгдэхээр Бундестагта эльгээгдэ.

«Энэдхэг-совет хани барисаанай түүхын хүгжэлтэдэ энэ завод нэгэ шатань болоно» гэһэн үгэнүүд Хайдерабадтахи химико-фармацевтическэ препарадуудай заводой үүдэндэ бэшээтэй байдаг. Энэ заводые барилгада Советскэ Союз ехэ туһа хүргэһэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хайдерабадай заводой дэргэдэхи химико-фармацевтическэ лаборатори соо.

ТАСС-ай фотохронико.

Тобшо мэдээсэлнүүд

БОНН. (ТАСС). Гадаадын хэрэгүүдээр Бундестагай комисси Советскэ Союз Польшо хоёртой ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые эсэслэн баталха тухай хуулиин проектнүүдые апрелиин 25-да зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ.

БОГОТО. (ТАСС). Колумбиин Кали хотын Дель Валье университедэй студентнэр буһалгаа соносхоо. Университедтэ байгуулагдаһан «Рокфеллерэй жасын», хариин оронуудай бусад эмхинүүдэй ажал ябуулгые хорихо эрилтэ табина. Засагаархид студентнэрэй урдаһаа армиин подразделенинүүдые хаяһан байгаа. 12 хүн баригдажа тушаагдаа. «Онсо байдалай хуули ёһо эбдэһэнэйнгээ» түлөө тэдэнэр хэһээгдэхэ юм.

ПАРИЖ. (ТАСС). Англи, Дани, Норвеги болон Ирландиие «юрэнхы дэлгүүртэ» хабаадуулха тухай асуудалаар апрелиин 23-да Францида болоһон референдумэй үрэ дүнгүүд эндэ соносхогдоо. 10.601.654 хүн «юрэнхы дэлгүүрые» үргэдхэхын түлөө дуугаа үгөө. Энэ хадаа һунгалтада хабаадагшадай - 67,86 процентнь болоно. 5.020.683 хүн буруушаажа байһанаа мэдүүлээ. Һунгагшадай 40 процент дуугаа үгэлгэдэ хабаадаагүй.

Францын Коммунис партиин Генеральна секретариин орлогшо Ж. Марше референдумэй дүнгүүдые сэгнэхэдээ, иигэжэ хэлэбэ: «Энэ хадаа Компартида ехэ амжалта болоно. Юундэб гэхэдэ, 5 миллионһоо үлүүтэй хүн гэхэ гү, али 32 процентнь «юрэнхы дэлгүүр» үргэдхэхые арсаа бшуу».

ЛОНДОН. (ТАСС). Хойто Ирландида Англиин солдадуудай дура зоргоороо аашалалгаһаа Белфаст хотодо ажаһу... 11-тэй хүбүүн Фрэнсис Р... три хохидобо. Резин һом... буудуулжа шархатаад, бол... цада хэбтэхэдээ, наһа ба... Хараһан хүнүүдэй гэршэлэ... талһанай ёһоор, Англиин ... дат 300 грамм шэгнүүртэй ... зин һомоор толгой руунь ... дажархиһан байгаа.

МИЛАН. (ТАСС). Эндэ ... ложо байһан уласхоорон... яармагта табигдаһан ... промышленна продукци ол... анхарал татана. СССР-эй ... даадын худалдаа найман... эмхинүүд 12 миллионһоо ... долларой эдлэл хэрэгсэл, ... бараа Италиин ба хариин ... нуудай бусад фирмэнүүдтэ ... далдаа. Совет химическэ ... мышленностиин хэрэгсэлнү... фотоаппарадууд, кинокаме... нууд үндэр сэгнэлтэдэ хүр... һэн байна.

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин ... риана штадта хара нүрөө ... шэнэй дэлгэрһэнһээ улам... лан, 150 хүн наһа бараа. ... үбшэн тахалые усадхан ... суулхын тула Индиин элүү... хамгаалгын министерство ... жээнүүдые абажа байнхай.

МАДРИД. (ТАСС). Ис... ниин хүдөө ажахыда хүдэл... ригүйшүүлэй тоо улам олош... но. Февраль һарада ор... хүдөө ажахыда 70300 хүн ... дэлмэригүй байһан юм. ... хадаа нёдондо жэлэйхитэй ... суулхада, 4,3 процентээр ... болоно.

КОЛОМБО. (ТАСС). ... найрамдалай түлөө тэмс... Азиин оронуудай буддын ... жантанай холбоо барисаае ... хижүүлхэ комитедэй сесси ... лоной Канди хотодо хүдэлм... эхилбэ. Азиин 18 ороной ... шахуу делегат, тэрэ тоодо ... ветскэ Союзай буддын ш... танай делегаци сессиин хүд... мэридэ хабаадалсана.

ДЕЛИ. (ТАСС). СССР ... хоёрой хоорондо агаарай ... боо барисаае үргэдхэхэ т... хэлсээнүүд эндэ боложо ... рэбэ. «Аэрофлот» ба Инд... «ФВР Индиа» гэжэ авиан... ниин хоорондо харилсан ... лалгые хүгжөөхэ тухай ... дал эндэ зүбшэн хэлсэгдэ.

АМЖАЛТАТАЙ БУСАБА

Кроссоор республикымнай суглуулагдамал команда РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөндэ хабаадалсаад, бусажа ерэбэ. Энэ мүрысөөн Грозный хотодо үнгэргэгдэһэн байна. Россин Федерациин 70 область, хизаар болон автономито республикануудай шэлэгдэмэл спортсменүүд эндэ суглараһан байна. Манай хурдан урилдаашад ниитэ командаараа 9-дэхи һуури эзэлээ. Тиихэдэ автономито республикануудай дундаһаа тэдэнэр шангай гурбадахи һуурида гараһан байха юм.

Манай кроссменүүдэй дундаһаа Боркин («Урожай»), Цыбылэ («Спартак») гэгшэд эрхим һайн амжалта туйлаа. Тэдэнэр 5000 метрэй зайда урилдахадаа 15 минута 18 секунда саг харуулжа, хойно хойноһоо һубарилдан 10, 11-дэхи һууринуудые эзэлһэн байха юм. Харин өөһэдынгөө наһанай залуушуулай дундаһаа гурбадахи һуурида гараа. Иигэжэ залуу спортсменүүд командадаа олохон очко асарһан байна. «Буревестник» бүлгэмэй эдир урилдагша Гафаров, (8 минута 52 секунда), Астраханцев (8 минута 56 секунда) гэгшэд 3000 метртэ урилдахадаа, һайн саг харуулжа, нүхэдөө баясуулаа.

Спортын мастер В. Цыренов эрэшүүлэй дунда 12000 метртэ болоһон мүрысөөндэ хабаадалсаа. Энэ зай Владимирта даншье һаа богони байжа юһэдэхи һуури эзэлһэн байна.

Эгээн хурдан кроссменүүд республикынгаа суглуулагдамал командын бүридэлдэ орожо, кроссоор «Правда» газетын шанда хүртэхын түлөө болоһон Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадалсаһан байна. Энэ мүрысөөн Кишинев городто үнгэргэгдөө.

ШАНГА ТЭМСЭЛ ЭХИЛБЭ

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Буряадаймнай эгээл бэрхэ 14 шатаршад чемпионой үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула тэмсэнэ.

Мүнөө үедэ дүрбэн турай үнгэргэгдөөд байхада, Власов мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Спортын мастерта кандидадууд Мельников, Самарин, нэгэдэхи разрядтай Мотовилов гэгшэдые тэрэ шүүгээ. Мастерта кандидадууд Пинягин, Мельников, мүн баһа Краснов, «Спартак» бүлгэмэй чемпион Алексеев гэгшэд гурба-гурбан очкотой болоо. Пинягин һайнаар наадана. Тэрэ зоримгойгоор добтолжо, Шагжиев, Галданов гэгшэдые шүүгээ. Гэбэшье хайхарамжагүйгөөр наадажа, Красновто шүүгдэшоо.

Мельников Власовта шүүгдэһэнэйнгээ һүүлээр һайнаар наадажа эхилээ. Тэрэ Мотовилов, Сангадиев, Черноскутов гэгшэдые найдамтайгаар шүүгээ. Краснов мастерта кандидадууд Агафонов, Пинягин, мүн баһа Алексеев гэгшэдтэ түрүүшын үедэ мат табиһан байгаашье һаа, Улаан-Үдэ хотын чемпион, багшанарай институдай студент Митыповтэ шүүгдэшоо. Тэрэ Алексеев Самарин, Шагжиев гэгшэдые илаһан байна.

Шагжиев энэ удаа муугаар наадана, гансал Митыповтэй тэнсээ.

В. МАМИЛОВ.

УРИЛДААН БОЛОБО

Һорилдоо, урилдаанай, богонёор хэлэхэдэ, ехэ спортын саг—дулаанай саг ерэбэ. Тиин энэ жэлэй хабар, зун ерэхэдээ, манние ехэ ой—СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта үдэртэ улам дүтэлүүлнэ. Бүхы совет хүнүүдтэеэ хамта залуу үетэн—студентнэр энэ ойдо өөрынхеэрээ бэлдэнэбди.

Энэ ойдо зорюулагдаһан урилдаан Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдта һаяхан болоо. Физкультурын кафедрые даагша К. А. Цветкова, спортивна клубай түрүүлэгшэ А. А. Маратканова гэгшэд энэ урилдаае ударидажа, эмхитэйгээр үнгэргэбэ. Олон студентнэр хабаадаа, түрүү һууринуудые эзэлхын түлөө шангаар тэмсээ. Тиин спорт гээшэмнай өөрын хуулитай—хэн хүсэтэйб, хэн хурдан шамбайб, тэрэл булижа гарадаг.

Урилдаанай ахалагша судья А. П. Рожко 1000 метртэ, 3000 метртэ түрүүлжэ гарагшадта шангуудые барюулба.

Д. ДУГАРНИМАЕВА,
багшанарай институдай студентка.

ГОРОДОЙ ЧЕМПИОНУУД ТОДОРБО

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Сэлэнгэ мүрэнэй олтирог дээрэ республикын спортын бүлгэмүүдэй тугууд намилзажа, һайндэрэйхеэр харагдаба. Хүн зоншье олон. Кроссоор Улаан-Үдын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эндэ үнгэргэгдэжэ байба. Мүрысөөндэ хабаадагшадые табан бүлэг болгожо хубаарилаа.

Найман жэлэй һургуулинуудай бүлэгэй дундаһаа 6-дахи һургуулиин һурагшад ниитэ командаараа түрүүлжэ, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Дунда һургуулинуудай спортсменүүд сооһоо 65-дахи һургуулиин эдир хүбүүд, басагад эгээн хурдан байшоо.

500 метрэй зайда урилдаһан басагадай дундаһаа 42-дохи һургуулиин һурагша Пеньшина түрүүлбэ. 65-дахи дунда һургуулиин һурагша Холодилов хүбүүд сооһоо түрүүлжэ ерээ.

Городой техническэ мэргэжэлэй училищинуудай бүлэгтэ олон хүнүүд хабаадаа. 2-дохи ГПТУ-гай хүбүүд нэгэдэхи һуури эзэлээ. Тиихэдэ 15-дахи ГПТУ-гай басагад түрүүлһэн байна.

Мүн спортсменүүд өөһэд хоорондоо мүрысөө. 2-дохи ГПТУ-гай студент Емельянов нэгэдэхи һуурида гараа. Басагадай дундаһаа Радикальцева түрүүлээ.

Техникумүүдэй дунда болоһон мүрысөөн шанга тэмсэлтэйгээр үнгэрөө. Индустриально-педагогическа техникумэй кроссменүүд нэгэдэхи һуурида гараа.

Эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй дунда болоһон урилдаан һонирхолтойгоор үнгэрбэ. Хүдөө ажахын институдай студентнэр түрүүшынхеэ нэгэдэхи һуури эзэлээ. Тэдэнэр бусад дээдэ һургуулинуудай спортсменүүдые ахижа шадаа.

3000 метрэй зайда урилдаһан эрэшүүл сооһоо Ю. Климов (БГПИ) түрүүлээ. Эхэнэрнүүдэй дунда Вострикова (ВСТИ) шалгаржа, нэгэдэхи һуурида гараа.

М. БОРИСОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хүдөөгэй Соведэй саг үргэлжын комисси» — түрүү бэшэг. Майн 1-нэй урда тээхи ажалай вахта» — суглуулбари. ТАСС-ай шухала һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Хартаабха ургуулгада — түрүү технологи» — П. Стулевай статья. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Замбуулин ба геологи» — А. Сидоренкын статья. Е. Мульченкын «Сэбэр үйлсөөр ябахадашье зохид» гэһэн статья. Нютаг нютагай һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Хилын саана. Спортивна мэдээсэлнүүд.

ЭНХИР ЭКРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

16.30 — Дамжуулгын программа. 16.35 — Һүүлэй һонин. 16.45 — Ахалагша классай һурагшадта зорюулагдана. «Приказ отважным». Советскэ Союзай Герой, СССР-эй лётчик-космонавт Г. Т. Береговой дамжуулгада хабаадалсаха. 17.05 — «Следствие ведут знатоки. 4-дэхи хэрэг «Повинную голову». 18.35 — «Минскэ тракторна заводой долоон үдэр». 4-дэхи, 5-дахи дамжуулга. 19.15 — Үнгэтэ телевидени. «Артлото».

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
УЛААН-ҮДЫН СТУДИ

18.00 — «Үдэшын У... Үдэ» — телегазетэ. 18.30 — Спортивна программа.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

22.20 — «Городской ром...» — уран һайханай фильм. 21... — Гимнастикаар уласх... дын мүрысөөн. Ригэһээ ... жуулга. 22.50 — «Ээзд ... рассказууд». 23.20 — «Ор... романс». С. Рахманинов.

УЛААН-ҮДЫН СТУДИ

23.50 — Хүгжэмтэ за... лал.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

24.00 — «Время» — ин... мационно программа.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ...

Н-01376. Заказ № 1246.